

Het

Lentefeest

Lees meer op pagina 4

Colofon

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER - HOOFDREDACTEUR

Marc Boone
Mellestraat 294 - 8501 Heule
marcboonebp@gmail.com
0479 81 16 80

REDACTIERAAD

Bernard Decock, Dirk De Meester,
Yvan Herman (gastredacteur),
Filip Dheedene, Gaby Moreels,
Filiep Vande Wiele, Kurt Vangampelaere,
Lieven Vanhoutte

VORMGEVING

www.GrafiekGroep.be

ABONNEREN

Lid worden van een aangesloten vereniging/VC
of €20,00 voor 6 nummers overschrijven op
rekeningnummer 000-1653566-07 van Zoeklicht

KOPIJ

Reacties en andere bijdragen: op CD of als bijlage
in een e-mail, met zo weinig mogelijk opmaak (*.txt-
of *.doc-formaat volstaat), en indien gewenst een
opgemaakte uitgeprinte tekst opsturen naar de
hoofdredacteur. De teksten moeten wel de naam
en het adres van de inzender vermelden. Alle
artikels vallen onder de uitsluitende verantwoor-
delijkheid van de auteur. Foto's en illustraties in
afzonderlijke bestanden meesturen.

LIMIETDATUM VOOR KOPIJ

is de redactievergadering in Mozaïek
Overleiestraat 15A Kortrijk telkens op zaterdag
om 10 uur
volgende vergaderingen op:
- 27 mei
- 29 juli

Inhoud

Redactioneel	3
In den beginne was er het lentefeest	4
Kennismaking met organistatiecomité lentefeest Roeselare	6
Pleidooi voor meer LEF in het onderwijs (Patrick Loobuyck)	9
Wat bezielt LEF (Filip De Brabandere)	11
Op de koffie bij Marc Dupont	12
VC uit de regio	14
Een kwart eeuw lentefeest. Humanisme in de praktijk	18
VC uit de regio	21
Wat had je gedacht?	22
Zoeklicht sprak met Anne France Ketelaer	24
Wiskunde en Geschiedenis	26
Zoeklicht sprak met Rutger Lazou	28
Boekbespreking: Het einde van de wereld	29
"In de pers": Ongedoopte leerkrachten	30

Vrijzinnige Centra uit de buurt

VC Mozaïek

Overleiestraat 15a
8500 Kortrijk
056 37 16 15
www.vcmozaiek.be
info@vcmozaiek.be

VC Poincaré

Stormestraat 131/20
8790 Waregem
056 44 74 97
www.vcpoincare.be
info@vcpoincare.be
(permanentie op woensdag,
donderdag en vrijdag)
praatcafé: elke zondag
van 10u30 tot 13u30
en elke 1e en 2e vrijdag
vanaf 20u

De Geus

Koning Leopold III-plein 71
8530 Harelbeke
www.vcdegeus.be
Zondag van 10u tot 13u
elke donderdag om 19u
PingPong

De Bezatse

Vaubanstraat 8b
8930 Menen
056 51 90 70
www.debezatse.be
info@debezatse.be

OVM-Avelgem

Achterhoek 17
8581 Waarmaarde
info@ovm-avelgem.be
www.ovm-avelgem.be

Redactioneel

Marc Boone

Dag beste Zoeklichtlezer,

Het is toch een wonderlijk gebeuren dat zich ieder jaar voltrekt. De lessen zedenleer die de zeven- en twaalfjarigen gedurende hun jeugdige opleiding meemaken, kennen in de meimaand een hoogtepunt in hun lentefeest of het feest voor de vrijzinnige jeugd. Het is feest en de kinderen staan centraal en verdienen dat ook. Ouders pinken wel eens een traantje weg als zij hun zoon of dochter op dat grote podium zien en mogen aanschouwen hoe zij zich samen met hun klasgenoten ontwikkelen en stilaan grote mensen worden.

In dit meinummer kijken wij eens terug hoe het was in den beginne, meer dan honderd jaar geleden toen de eerste wereldoorlog nog moest komen en het lentefeest nog “vrije communie” heette. Bij gebrek aan een beter begrip dacht men de naam van de katholieken te lenen en die te verbasteren. Die eerste stappen verliepen in een sfeer van ‘wij tegen zij’ en vooral ‘zij tegen wij’. Het herinnert ons dat lentefeesten niet vanzelfsprekend zijn en wat nu een feest met uitstraling is moest vroeger bevochten worden en wie er zich in engageerde werd met uitsluiting bedreigd. Gelukkig zijn de zaken veranderd en is het ‘wij-zij denken’ geëvolueerd. Wij durven ons wel eens af te vragen of het nog zin heeft om muren op te trekken tussen vrijzinnigen en katholieken en waarom zetten wij onze deur niet open en wenken de andere kinderen en nodigen hen uit om met ons te feesten. Kinderen die geen zedenleer hebben gevolgd of les volgen in het vrij onderwijs en met hun vriendjes mee het lentefeest willen doen. Ook deze gedachte is niet evident en niet zo maar in de praktijk te brengen.

Als vrijzinnige redactie proberen wij altijd wat vooruit te denken en schenken u in dit nummer een schare van meningen die soms botsen en tegenover elkaar staan. Je kunt ze toetsen aan uw eigen mening en die laten evolueren met de nieuwe invalshoeken die u hier kan lezen.

Veel leesgenot.

Marc Boone

IN DEN BEGINNE WAS ER HET LENTEFEEST

Hoe het allemaal begon en
oorspronkelijk evolueerde tot 1914

In 1834 werd de “Université Libre de Bruxelles” gesticht. In 1863 stichtten enkele liberale burgers een eigen vriendenbeweging “La Libre Pensée, met als leuze : “Plus de prêtre à notre mort, à notre mariage, ni à la naissance de nos enfants”. In de komende jaren werden in vele Belgische steden dergelijke verenigingen opgericht. In Antwerpen werd in 1864 “De Vrije Gedachte” gesticht, die vooral opkwam voor de burgerlijke begrafenis. In 1867 kwam het “Volksverbond” tot stand. Dit was socialistisch getint. “De solidairen” vonden er ook onderdak. Vanaf 1880 organiseerden zij “Het feest van de jeugd” en begin twintigste eeuw creëerden zij de “jongelingskring” voor kinderen vanaf 10 jaar. In die periode bestonden er meer dan tweehonderd socialistische vriendenverenigingen.

Volgens het vroegst bekende verslagboek van de Gentse Socialistische Vrijdenkers werd in 1887 voor het eerst een voorstel gedaan om een “Feest der jeugd” in te richten. Die werd ook Sociale of vrije communie geheten. De vrijzinnige jeugd met de leeftijd vanaf 10 jaar werd hiervoor uitgenodigd. De tiende maart kwamen zes kinderen naar de “Vooruit” op de garensplaats en deden er hun lentefeest. Ze werden er samen met hun ouders getrakteerd op een ontbijt met chocolademelk en boterkoeken. Er werd gezongen en een toneelstukje opgevoerd. Edward Anseele hield een korte toespraak. In latere jaren werd het feest uitgebreid met een concert. Aan de vrije communicanten werd een diploma overhandigd waarop de getuigenis van hun vrijzinnigheid geschreven stond. Iedere deelnemer kreeg een rood lint opgespeld met de vermelding “Vrije communie” Men richtte zich tot arbeidersgezinnen, die het echter soms lastig hadden om hun kinderen voor deze gelegenheid behoorlijk en netjes te kleden. De financiële middelen ontbraken hen dikwijls. Er werd een hulpfonds gesticht en er werden ook

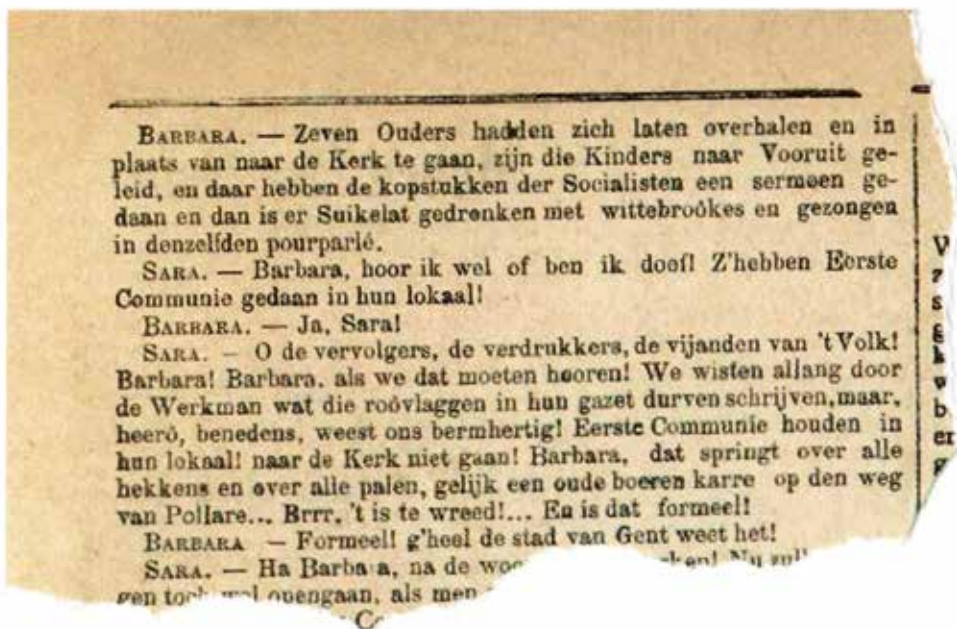
toenaderingen gezocht bij de toenmalige commissie van openbare onderstand om de kinderen in het “nieuw te steken”. Weken vooraf werd het feest der Vrije Communie in de “Vooruit” aangekondigd. Telkens werd benadrukt dat het om een rationalistische ceremonie ging. Fijntjes werd de vergelijking gemaakt met de Roomse communie en men liet niet na om te benadrukken dat Roomse kinderen weken in koude ongezonde kerken moesten vertoeven om er dingen te leren die later nooit van pas zouden komen. Dit terwijl de Vrije Communicanten op hun dag warm en gezellig in de Vooruit een gratis ontbijt kregen. Er werden vriendenkeredichten voorgedragen en liederen gezongen. Wat later kregen de ouders en kinderen gratis toegangskaarten voor “het cosmorama”, in die tijd een attractie op de kermis.

Er kwam kritiek, niet alléén omdat de oproepen niet het gewenste succes hadden maar ook omdat de plechtigheid te veel een kopie bleek van de roomse ceremonie, wat al begon met de benaming. De steun van de partij werd begin van de twintigste eeuw op een laag pitje gezet voor de socialistische vriendenbonden.

Sommige jaren werd het feest niet georganiseerd wegens interne dispuuten. Toen het feest in 1907 terug werd georganiseerd was dit slechts een kleine opleving want de jaren die volgden kon het feest niet doorgaan wegens volkomen gemis aan belangstelling. Alle begin is moeilijk leek ook voor de vrijzinnige feesten het leidmotief te zijn. In 1914 volgde een nieuwe poging en toen werd het “Feest der jeugd” opgenomen in de dagorde van het 21e Vlaamse Vrijdenkerscongres dat zou plaatsvinden op 15 en 16 augustus. De eerste wereldoorlog trok daar een streep door.

(vrij naar Het gedenkboek 1964-1988 / 25 jaar Feest van de vrijzinnige jeugd in Gent)

Kennismaking met organisatiecomité

LENTEFEEST ROESELARE

Wij worden ontvangen door een enthousiaste ploeg vrijwilligers die samenzitten om het komende lentefeest voor te bereiden. Carla en Ria zijn lerarens zedenleer/moraal ; Luc, Yves, Eric, Vera en Martin zijn bestuurslid van het Humanistisch Verbond. Plaats van gebeuren is het nog relatief nieuwe Huis van de Mens, hun vaste stek. In deze centrumstad geen Vrijzinnig centrum of vrijzinnig café. Men heeft er niet direct een verklaring voor. Het is er nooit van gekomen! Niet dat het hen aan daadkracht ontbreekt. Getuige daarvan hun recente geschiedenis. Tot het jaar 1997 gingen de Roeselaarse kinderen met hun vrijzinnige ouders nog naar de schouwburg in Kortrijk om hun lentefeest te vieren. De jaarlijkse aangroei van feestelingen was zo groot dat zij samen met Izegem en Tielt een eigen organisatie startten. Er werd afgesproken om een jaarlijkse wissel te doen en in 1997 werd een feesttent opgezet in Izegem. Het jaar daarna trok men naar het Gildhof in Tielt. Een nieuw gevormd bestuur in Roeselare nam de taak op zich om het feest te organiseren in 1999. Het werd een groot succes en maakte in die mate indruk dat besloten werd om niet meer uit te wijken, maar in Roeselare te blijven. Direct werd de organisatie geprofessionaliseerd door de oprichten van een lentefeest-comité met vertegenwoordigers uit de verschillende steden en leerkrachten Moraal. Enkele jaren terug besloot de afdeling Tielt zijn eigen weg te gaan. Het feest gaat door in het cultuur-centrum "De Spil". Er is een goeie samenwerking en de professionele aanpak van de theatertechnici wordt gesmaakt.

Zoeklicht: Wat betekent het lentefeest voor jullie?

Het is vooral een feestdag voor de kinderen. Blijge gezichten en het kind dat centraal staat, omringd door familie kennissen en vrienden. Een feest niet alléén voor maar vooral ook door de kinderen. Niet minder dan 6 voorbereidingsdagen gaan vooraf aan het feest. De inhoudelijke voorbereiding is in handen van de ploeg van leraars zedenleer-moraal. Dit zijn een twaalfstal leerkrachten. De praktische organisatie is in handen van het organisatiecomité. Toch wat typisch voor Roeselare is dat wij een groot hinterland bestrijken met zéér veel (kleinere) gemeenten. De cirkel rond de centrumstad gaat tot Torhout,

Izegem, Oostnieuwkerke en Ledegem. Vooral de leraars zedenleer zijn aanbrengrers van de feestelingen uit die diverse scholen. Dit jaar zijn er 105 feestelingen ingeschreven. Inschrijvingsgeld, subsidie en sponsoring samen bepalen de totale kost. Let wel, de feestelingen komen gratis. De ouders en belangstellenden betalen 5€ voor de receptie achteraf, de kinderen 2€. Wij rekenen op een aanwezigheid van minimum 800 deelnemers aan de receptie. Wat betekent dat wij hier ook reeds dicht tegen de limiet zitten van het maximum aantal deelnemers. Wat de inhoudelijke voorbereiding betreft kunnen de leraars zedenleer een maximum aan van 120 kinderen. Op het

podium is er een mix van 6 en twaalfjarigen die gezamenlijk optreden en dus ook gezamenlijk voor bereiden, aangestuurd door de leraars zedenleer.

Zoeklicht: Wat is de inbreng van het gemeentelijk onderwijs.

Misschien is dit ook een typische situatie voor Roeselare centrum, want het is immers zo dat het gemeentelijk onderwijs zijn eigen lentefeest organiseert. Dat gaat normaal door op dezelfde dag dat wij ons lentefeest geven. Zij organiseren dit in het cultureel centrum in de deelgemeente Rumbeke. Zij hebben toch ook zo'n 40 feestelingen.

Zoeklicht: Het lentefeest valt traditioneel op door zijn frisse en luchtige aanpak. Is dit nog zo, en wordt dit onderhand niet wat ouderwets?

(zowat iedereen reageert verwonderd en ontzet en Carla neemt het woord om hun inhoudelijk project voor te stellen.) Onze aanpak is helemaal niet ouderwets maar past in de filosofie die wij ook toepassen in ons leerprogramma. De kinderen staan centraal en kiezen voor eerst samen het thema, dit kan een thema zijn dat gegroeid is tijdens de lessen, dit kan een thema zijn dat spontaan in de voorbereiding opborrelt. Er worden dan groepjes gevormd onder leiding van één lerares die het centrale thema invullen in deelthema's. Zeer dikwijls worden de thema's gekozen uit een soort van protest van de leerlingen die iets willen aanklagen wat hen stoort in onze samenleving. Nog al eens wordt er gekozen uit her ruime thema van diversiteit. Hierin zie je dat kinderen grote voorstanders zijn van een saamenhorigheid wat toch wat contrasteert met onze samenleving waar individualiteit en egoïsme van langs om meer gepromoot wordt. Het huidige centrale thema is: "Doe mee!"

Zoeklicht: Is er een noodzakelijke band tussen het lentefeest en de lessen zedenleer.

In principe wel, hoewel wij niemand uitsluiten. Dit jaar werden alle kinderen gerekruteerd uit de lessen zedenleer. Vorige jaren waren er af en toe wel eens kinderen die om diverse redenen geen zedenleer volgden. Ook kinderen uit het katholiek onderwijs hebben een lentefeest gedaan, dit zijn wel uitzonderingen. Alléén als wij het gevoel hebben dat wij misbruikt worden zeggen wij neen. Zo bijvoorbeeld was er in het verleden een gezin dat uitgesproken protestant was, ook in school volgde het kind protestantse godsdienst. Zij wilden niet naar de katholieke kerk voor een inwijdingsritueel en kwamen dan maar bij ons aankloppen. Sommige kinderen die naar een individueel zingevend feest op zoek zijn kunnen wij helpen via de dienstverlening van Het huis van de Mens. In alle discussie moet het toch wel duidelijk blijven dat het lentefeest een propageren is van onze humanistische waarden. Wie daar aan wil meedoen is welkom en

voor ons is het duidelijk dat dit best kan via de lessen zedenleer.

Zoeklicht: Het "Katholieke onderwijsproject" is aan het falen. Zou de vrijzinnigheid niet wat meer openheid naar het katholiek onderwijs mogen tonen en katholieke kinderen uitnodigen om kennis te maken met de vrijzinnigheid.

(spontaan gelach plus verschillende meningen borrelen op)

-Eerst en vooral zou dit organisatorisch heel moeilijk worden. Wij zitten nu al bijna aan onze limiet. De Spil is nu al bijna te klein. Als wij de kaap van de 120 feestelingen en 1000 receptie gangers overschrijden kunnen wij dit niet meer aan in de huidige organisatievorm. Het mag ook niet de bedoeling zijn dat wij onze vrijzinnige ouders die voor het gemeenschapsonderwijs kiezen laten plaats ruimen omdat wij persé een opening naar de katholieken willen maken.

-Langs de andere kant is het wel zo dat er tijdens de schooltijd samenwerking is. Het leerprogramma voorziet reeds een interlevensbeschouwelijke dialoog. Er wordt in voorbereiding van de lessen nog al dikwijls pedagogisch samengewerkt met de leraar godsdienst en laat ons eerlijk zijn ; de lessen godsdienst zijn in veel gevallen lessen zedenleer geworden waar meer over humanistische waarden dan over God wordt gesproken.

-Het mag toch eens gezegd worden dat het katholiek onderwijs zijn visietekst heeft die steunt op het katholiek geloof, alle

strategische toenaderingen van Boeven ten spijt stappen zij daar toch niet van af.

Zoeklicht: Zijn er anders nog trends die jullie opvallen?

De constante groei van het aantal deelnemers. Wat opvalt is dat van langs om meer kinderen een "switch" maken. Wij zien heel wat kinderen die inschrijven voor het feest vrijzinnige jeugd, terwijl zij geen lentefeest hebben gedaan. Na hun "eerste communie" komen zij in contact met zedenleer en kiezen dan ook bewust om op twaalfjarige leeftijd samen met vrienden en familie voor het feest van de vrijzinnige jeugd.

Zoeklicht: Wat brengt de toekomst?

Veel werk, veel plezier en als de constante groei zich doorzet zullen wij een aantal knopen moeten doorhakken, maar daar kunnen wij nu nog niet op vooruit lopen. Geografisch zou het voor de hand liggen dat Torhout een eigen organisatie lentefeest opzet, maar de vrijzinnige activiteiten zijn er dun gezaaid, wat ons doet twifelen aan de organisatorische onderbouw die toch een constante moet zijn. Maar wie weet komt daar in de toekomst verandering in.

Zoeklicht: Zijn er nog dingen die jullie kwijt willen.

Wij willen toch nog eens benadrukken dat de werkgroep leerkrachten zedenleer een goeie en bruisende groep is die zorgt voor een goeie sfeer en dat er een mooie blijvende wisselwerking is met het organisatiecomité.

Pleidooi voor meer **LEEF** in het onderwijs

In Vlaanderen zit meer dan 70% van de leerlingen op een katholieke school. In deze scholen krijgen zij automatisch het vak rooms-katholieke godsdienst – ook al is het merendeel van de leerlingen seculier. In het officieel onderwijs kunnen leerlingen kiezen uit een van de zes erkende godsdiensten of het vak niet-confessionele zedenleer. Als we levensbeschouwing ter sprake brengen in de officiële school, zetten we de moslims bij de moslims, de vrijzinnigen bij de vrijzinnigen, en die ene protestant bij zijn leerkracht... Segregatie in plaats van inclusie.

Achterhaald

Dat is zo sinds het schoolpact van 1958. In 1988 werden de schoolpactbeginselen ook grondwettelijk verankerd, wat de discussie bemoeilijkt.

Ondertussen is de samenleving grondig veranderd, een herziening van het schoolpact dringt zich op. Het verzuilde, overwegend katholieke Vlaanderen van 1958 bestaat niet meer. De secularisering heeft zich doorgezet, mensen denken mentaal ontzuild, het katholieke geloof en de levensbeschouwelijke geletterdheid/voeling zijn sterk afgenomen. Het levensbeschouwelijke profiel - zowel van de leerkrachten als van de leerlingen, zowel in het vrije katholieke als in het officieel onderwijs - komt niet meer overeen met

het profiel van enkele generaties geleden. Het levensbeschouwelijke landschap is ook divers geworden. Het Schoolpact dateert van voor de migratie die sinds de jaren '70 het aantal moslimleerlingen sterk heeft doen stijgen. Er zijn katholieke scholen die voor meer dan 80% moslimleerlingen hebben – maar waar iedereen Rooms-katholieke godsdienst moet volgen.

Dit is niet zonder gevolg gebleven. In 2000 heeft men de leerplannen katholieke godsdienst aan de diversiteit en secularisering aangepast. Er ligt meer nadruk op het communicatief en interreligieus leerproces. Aan de andere kant blijft men vasthouden aan de voorkeurspositie van het christendom als referentiepunt. Het resultaat is wat dubbelzinnig

en voor sommigen onbevredigend. Nog té 'godsdienstig' volgens de een, terwijl volgens anderen de aandacht voor pluralisme het vak heeft uitgehold en er te weinig aandacht is voor de eigenheid van de katholieke traditie. In de zomer van 2016 hebben de bisschoppen op dat laatste punt beterschap beloofd.

De levensbeschouwelijke vakken engageren zich sinds enkele jaren ook om samen te werken aan de interlevensbeschouwelijke competenties. 6u per jaar. Goed, maar too little, too late.

Er zijn ook praktische problemen. Het Schoolpact was een compromis tussen vrijzinnigen en katholieken, maar ondertussen zijn ook andere levensbeschouwingen erkend waardoor er in de officiële scholen onderwijs verstrekt moet worden in de rooms-katholieke, protestantse, joodse, islamitische, orthodoxe en anglicaanse godsdienst én in de niet-confessionele zedenleer. Uurroosters in elkaar steken is een puzzelwerk. Scholen ondervinden moeilijkheden om voldoende lokalen te vinden om de lessen gelijktijdig te kunnen laten doorgaan. Het systeem is duur. Omdat de vakken afzonderlijk per levensbeschouwing doorgaan, moeten extra leerkrachten aan het werk gezet worden. Dit leidt soms tot absurde situaties. Zodra een leerling in een officiële school protestantse godsdienst wil volgen, moet er een leerkracht worden aangetrokken – ook al is die leerling niet protestants. Voor bepaalde levensbeschouwingen, met name de islam, is er ook een schrijnend probleem om voldoende kwalitatief sterke leerkrachten te vinden. Leerlingen die vaak het meest nood hebben aan kritische levensbeschouwelijke vorming en duiding laten we nu in de kou staan...

Een alternatief: LEF

Ik pleit sinds 2009 voor de invoering van een algemeen vormend plichtvak over levensbeschouwing, ethiek & burgerschap en filosofie (LEF). Dit vak moet, 2 uur in de week en gespreid over 12 jaar leerplichtonderwijs, ruimte bieden voor maatschappelijke, ethische, levensbeschouwelijke en filosofische

vraagstukken. Over de inhoud en de structuur van het vak moet verder worden nagedacht met verschillende experts. De huidige leerkrachten levensbeschouwelijke vakken en hun opleidingen kunnen hier als ervaringsdeskundigen bij betrokken worden.

De bestaande levensbeschouwelijke vakken moeten uit de grondwet gehaald worden zodat we in Vlaanderen hierover een politieke discussie kunnen voeren. Het is denkbaar (maar geen must) dat naast LEF de geëngageerde vakken op facultatieve basis aangeboden worden – waarbij de naam niet-confessionele zedenleer beter vervangen wordt door de naam vrijzinnig humanisme. Laat ons hierover vrij debatteren.

Door de maatschappelijke veranderingen is de nood aan kennis over levensbeschouwingen en vaardigheden om met levensbeschouwelijke verschillen om te gaan, groter dan ooit. Onderwijs moet zo georganiseerd zijn dat het leerlingen vaardigheden aanreikt om dialoog, tolerantie, respect en multicultureel burgerschap in praktijk te brengen. Kennis en informatie over levensbeschouwingen, maar ook contact met andere levensbeschouwingen zijn hiervoor noodzakelijk. De invoering van een inclusief, pluralistisch vak over levensbeschouwingen en filosofie komt beter aan deze noden tegemoet dan het huidige systeem waarin leerlingen in het officieel onderwijs afzonderlijk gezet worden en waarin in veel godsdienstlessen nauwelijks nog over god en kerk kan gesproken worden.

LEF kreeg de voorbije jaren veel kritiek. Zowel vanuit de godsdienstige als vrijzinnige hoek. Ik ben met name ontgoocheld over de manier waarop de vrijzinnige zuil de rangen sluit als het over dit onderwerp gaat. Het is alsof over alles vrij mag worden nagedacht, maar niet over de levensbeschouwelijke vakken, want dan raken we aan de macht van de zuil.

Maar er is ook goed nieuws. Er is steeds meer draagvlak voor LEF, op het terrein bij leerkrachten en directies, en vooral ook bij ouders. Ook politiek beweegt er heel wat. In Wallonië heeft men de uren levensbeschouwelijke vakken gehalveerd en het vrijgekomen uur wordt ingevuld met filosofie en burgerschap. En wie vrijstelling vraagt voor de vakken godsdienst/zedenleer krijgt 2 uur filosofie en burgerschap. In Vlaanderen worden leerlingen die vrijstelling vragen gewoon aan hun lot overgelaten... Groen, SP.A en open-VLD hebben ondertussen hun sympathie voor LEF geuit, maar zolang de minister van onderwijs van CD&V is, zal er niets in beweging worden gezet. Er is wel een belofte dat er eindtermen burgerschap komen. Maar de discussie zou verder moeten gaan. De vraag is duidelijk: houden we vast aan een anachronistisch, verzuild systeem dat bovendien erg onpraktisch en duur is of durven we denken aan alternatieven om jongeren op een zinvolle manier (opnieuw) met filosofische, ethische en levensbeschouwelijke vragen in contact te brengen?

Patrick Loobuyck

Hoogleraar levensbeschouwing UA en gastprofessor politieke filosofie UGent.

Meer info: P. Loobuyck (2014), Meer LEF in het onderwijs. Levensbeschouwing, ethiek en filosofie voor iedereen, VUBPress.

<https://www.facebook.com/vzwLEF/>

De redactie is er tuk op om de tendensen binnen de vrijzinnigheid te tonen en aan te wakkeren. Daarom vroegen wij aan Filip Debrabandere om een reactie te schrijven op het artikel van Patrick Loobuyck.

Wat bezielt LEF?

Het onderwijslandschap in Vlaanderen mag men op levensbeschouwelijk vlak voor de rest van de wereld als toonaangevend beschouwen. Wij, vrijzinnigen, hebben in het officieel onderwijs ons eigen vak en dat maakt heel wat (buur-)landen afgunstig.

EHP (European Humanist Professionals) hield van 13 tot 16 oktober 2016 in Antwerpen een wel gesmaakt congres met als titel 'Building Blocks for Humanist Education'. Onze Europese vrienden vielen met open mond pal achterover: een eigen vrijzinnig humanistisch vak? 'Yes we can'. Ja, we deden het!

Het is dus schrijnend en zelfs wraakroepend dat nét vanuit vrijzinnige hoek een alternatief vak als LEF gepromoot wordt.

Wat zegt de wetgeving?

De Belgische Grondwet bevat een uitgebalanceerd systeem inzake de verhouding Kerk-Staat. Dit had en heeft onmiddellijke implicaties naar het levensbeschouwelijk onderricht toe. Hierdoor werd er voor elke erkende levensbeschouwing een eigen instantie of vereniging opgericht. Deze hebben absolute bevoegdheid wat de inhoud van de cursussen betreft, wie de lessen mag geven en hoe de inspectie en begeleiding verloopt.

Het huidig systeem is grondwettelijk verankerd. Om hierin verandering aan te brengen is een grondwetwijziging noodzakelijk. Dat is meteen één van de zwakke plekken van 'alternatieve vakken' zoals LEF.

Andere zwakke plekken van LEF.

Alle levensbeschouwelijke vakken (in casu onze geliefde cursus nc-zedenleer) vertrekken vanuit eigen waarden, eigen normen en eigen beleving. De overdracht van informatie, kennis, inzichten en het sturen van leerprocessen start dus van-

uit de eigen levensbeschouwing door de eigen levensbeschouwing. Beweren dat dit levensbeschouwelijke armoede teweegbrengt is onterecht! Immers, in 2016 werden, de interlevensbeschouwelijke competenties(ILC) ontwikkeld. Deze werden integraal door het Vlaams parlement aangenomen.

Hiermee ondergraven we de stelling van LEF als zou elke levensbeschouwing in zijn hoekje/vakje blijven. Het is juist de bedoeling dat in het kader van de Interlevensbeschouwelijke Dialoog en Samenwerking (ILS-ILD) de leerkrachten levensbeschouwelijke vakken met al hun leerlingen een gezamenlijk project aanpakken. Deze projecten of lesmodules hebben tot doel: leren van de ander door de ander.

LEF faalt hier: elke lesgever LEF zou de facto levensbeschouwelijk gekleurd zijn. Welke garantie biedt LEF tot het geven van niet-gekleurde informatie? Welke garantie biedt LEF dat de leerkracht neutraal blijft? Geen enkele: armoede troef!

De levensbeschouwelijke vakken bieden veel meer dan LEF.

Godsdienst en nc-zedenleer vertrekken vanuit een eigen levensbeschouwelijk kader. Degelijk opgeleide lesgevers worden begeleid en geïnspecteerd door een corps bestaande uit inspecteur-

adviseurs van de onderscheiden levensbeschouwingen.

Sedert enkele jaren leven we niet meer langer naast elkaar maar mét elkaar. Dit is de echte kracht van het interlevensbeschouwelijk onderwijs! Dat zal LEF nooit kunnen bereiken.

Actualisering.

Er zijn veranderingen in de maatschappij, in onze gemeenschap, in ons individueel denken en zijn. Ook de levensbeschouwelijke cursussen volgen wat er leeft en houden de vinger aan de pols. Momenteel werken de inspecteur-adviseurs aan een actualisatie van het leerplan niet-confessionele zedenleer. Extra aandacht gaat naar burgerschap, humanistische levenskunst en vrijzinnig humanisme. Wij evolueren mee met de tijdsgeest, wij zijn dynamisch, wij zijn flexibel.

Dank.

Jaren geleden werd voor de oprichting van het vak niet-confessionele zedenleer een felle strijd gevoerd. We zijn de voorvechters hiervoor dankbaar. Laten we op onze beurt het voortbestaan van de cursus ncz even fel verdedigen!

Filip Debrabandere,
inspecteur-adviseur nc-zedenleer.

Op de koffie bij

MARC DUPONT

Zoeklicht ging praten met Marc Dupont. Hij is zowat de spil van de vrijzinnigheid in Tielt. Een leven vol strijd voor het goeie en vol contrasten ook. Katholiek opgevoed en vrijzinnig geworden door ervaring. Een man die het gemeentelijk onderwijs kent als zijn binnenzak en als geen ander weet hoe je moet vechten voor degelijk onderwijs in een humanistisch perspectief en hoe moeilijk dat is in de landelijke dorpen ergens te midden in West-Vlaanderen. Zijn strijdwapen bij uitstek is de glimlach ; en ook de taal, die hij meesterlijk hanteert. Nog voor wij een vraag hebben gesteld start hij zijn verhaal. Het zal een monoloog worden. Luister mee!

Dag Allemaal,

Mijn naam is Marc Dupont, ik word ook wel Piekenot genoemd, maar dat heeft met mijn hobby als theatermaker te maken en is een ander verhaal. Vandaag heb ik bezoek van een redacteur van Zoeklicht. Hij tuurt door het venster van mijn appartement, drie hoog kijkt hij uit over de daken van Tielt. Af en toe stelt hij een vraag van over zijn schouder om mijn verhaal in de juiste richting te sturen. Ik ben 61 jaar oud, gepensioneerd en met uitzondering van een zijwaartse stap van 6 jaar ben ik heel mijn leven leraar geweest in het gemeentelijk onderwijs. Ik heb mijn carrière afgesloten als directeur in de gemeenteschool van Wakken. Ik heb in heel wat verschillende scholen in de omstreken van Tielt lesgegeven. In het begin in het Rijksonderwijs en na enkele jaren in het gemeentelijk onderwijs. In veel gevallen wordt dit onder de zelfde noemer als het Rijksonderwijs gebracht, maar dat is niet zo. Rijksonderwijs en vrij onderwijs hebben aparte eigen regels en een apart statuut. Het gemeentelijk onderwijs ligt daar zo wat tussen in. In het Rijksonderwijs vindt je nog wel leraars met een opleiding uit

het vrije net, omgekeerd is dat slechts uitzonderlijk het geval. Lesgevers in het vrij onderwijs worden nog altijd gerekruteerd uit hun eigen koepel en daar wordt nog streng op toegekeken. Het was een van mijn eerste ervaringen als leraar. Ik had de normaalschool in Gent beëindigd en reeds een aantal interim-jobs in het onderwijs gedaan toen ik (via den dop) solliciteerde in de vrije basisschool in Ruisselede. De zuster directrice ondervroeg mij waar had ik al les gegeven had. Ik somde wat gemeenten op en zij knikte goedkeurend en leidde mij direct naar de klas die zonder meester zat en ik begon les te geven, geen voorbereiding, geen papieren, ik had zelfs geen boterhammen mee voor over de middag. Zo ging dat. Ik probeerde de kinderen te boeien en dat lukte, en een uur vloog voorbij tot er op de klasdeur werd geklopt en de directrice haar arm door de geopende deur stak en mij met haar gekromde wijsvinger wenkte. Ik moest onmiddellijk de gewijde grond van de school verlaten wat ik had geen katholiek diploma. Weggezonden werd ik, alsof ik besmet was. Het tekent een mens en maakte mij tot de vrijzinnige die ik stap voor stap geworden ben met steeds meer overtuiging.

Ik ben opgegroeid in Tielt, Katholieke gemeente bij uitstek. Als vanzelfsprekend liep ik school in het katholiek onderwijs. Mijn vader was arduinkapper en moest wat meebewegen in de gewoontes van de gemeente, maar had toch zijn eigen visie en gedacht. Toen ik op mijn achttiende de wens opperde om verder te studeren stuurde hij me naar de Rijksnormaalschool in Gent om onderwijzer te worden. Op dat moment stond ik er niet bij stil, maar hij heeft me daar de richting van het humanisme ingestuurd. Ik ben nu voorzitter van het humanistisch verbond in Tielt en wij organiseren met veel enthousiasme en met samenwerking van de leraars zedenleer het lentefeest. Het is nog niet lang dat wij dat zelfstandig doen. Ik heb het succes van de lentefeesten van in het begin meegemaakt. Eerst gingen we naar Kortrijk. Toen het aantal feestelingen aangroeide gingen wij apart en organiseerden het lentefeest samen met Roeselare en Izegem. Nadat wij eerst in een tent in Izegem en het jaar daarna bij ons in Tielt de kinderen hadden ontvangen kwamen wij terecht in de Spil in Roeselare waar de accommodatie zeer goed was en wij vonden er onze vaste stek. Tot ook dit succes te groot

werd en wij ons aansloten bij Waregem. Weer hetzelfde verhaal. En sinds een paar jaar hebben wij ons eigen feest in Tielt. Met wat vrees toch wel aanvankelijk, want Tielt wil een stad zijn maar heeft de mentaliteit van een dorp en draagt nog de katholieke mentaliteit van weleer met zich mee. Maar wij gaan vooruit, met 21 feestelingen dit jaar. In principe worden zij gehuldigd in de schouwburg, maar gezien de asbestproblemen daar en de grote renovatie die nog altijd bezig is moeten wij uitwijken. Nu vindt het feest plaats in het JOC in deelgemeente Dentergem.

Zedenleer is niet altijd evident geweest in het gemeentelijk onderwijs. Net als in het Rijksonderwijs is dit in het gemeentelijk onderwijs een keuze die aangeboden moet worden. Echter werd vroeger zedenleer pas ingericht in een gemeenteschool als er een expliciete vraag van de ouders is. Ouders moesten dus al gemotiveerd vrijzinnig zijn om die vraag te stellen en dan nog gebeurde het dat die vraag werd afgewimpeld. Soms had dat met mentaliteit te maken, maar ook dikwijls met plaatselijke politiek. Waar de katholieken aan de macht waren werden dergelijke vragen wel eens weggehoond. Je kijkt bevreemdend maar het is zo. Dorpsoorlogen heb ik meegemaakt toen de nonnen van Koolskamp de gemeenteschool wilden kraken. Er werd een heuse roddelcampagne gestart, je kon geen winkel binnen of je werd scheef bekeken als je niet aan het vrij onderwijs verbonden was. Een geluk nog dat ik niet in de gemeente zelf woonde toen ik er les gaf. Gelukkig is het nu de laatste jaren wel anders in de gemeentescholen. Net zoals in het Rijksonderwijs worden de keuzes levensbeschouwelijke vakken aangeboden want de gemeenteschool is ook pluralistisch en staat open voor iedereen. Ook als directeur in Wakken moest ik zeer diplomatisch omgaan met leraars en ouders, en pas na een duidelijke vraag van ouders ben ik er in geslaagd om het vak zedenleer in te richten. Onderwijs is in feite simpel voor mij. Schep een aangename sfeer in school en je hebt al voor de helft je doel bereikt. Leraars zijn meestal gemotiveerde vakmensen. Geef hen de ruimte

om te werken en de kinderen komen graag naar school. Dit zijn de pijlers voor een goed onderwijs. Heel mijn carrière heb ik gevochten tegen onbegrip. Zelfs toen ik nog les volgde in de normaalschool (1976) en ik bijvakken mocht kiezen trok ik grote ogen open. Ik koos Frans en, er werd goedkeurend geknikt en toen vroeg ik geïnteresseerd : Zedenleer ; wat houdt dat in? Als je het niet kent, moet je het niet volgen was hun advies. Nog niet zo lang geleden vroeg een lerares aan mij : Vrijzinnigheid ; is dat een sekte of zo ? Zo gaat dat in een dorpsgemeenschap. Wat in een grootstad vanzelfsprekend is moet in een dorp nog worden uitgevonden, bij manier van spreken.

Of zedenleer en lentefeest met elkaar verbonden zijn, wil die snuiter van Zoeklicht weten. Uiteraard. De katholieken komen er niet in. Ik heb het meerdere malen meegemaakt dat ouders komen vragen om hun kind lentefeest te laten doen bij ons. Waarom stuur je ze niet naar onze school, waar ze zedenleer kunnen volgen, was mijn eerste wedervraag dan altijd. Wij hebben toch liever dat ze degelijk onderwijs volgen antwoordden ze meermaals ; alsof ze niet doorhadden dat ze mij beledigden en mij kwetsten in het diepste van mijn ziel door aan de des-

kundigheid van mij en mijn school en mijn leraars te twifelen. Het stoort mij enorm dat het vrij onderwijs nog altijd doorgaat alsof dat automatisch beter zou zijn. Het Rijks- en het gemeentsonderwijs moet nog altijd opboksen tegen een groot ingebakken vooroordeel ; zeker in het landelijke West-Vlaanderen. Wij maken wel uitzonderingen. In Wingene bijvoorbeeld is er geen gemeenteschool, die is in het verleden door de plaatselijke politiek weggeschonken aan het Vrij onderwijs. De meest nabije Rijksschool vraagt een verplaatsing met de bus wat niet altijd evident is voor een jong kind. Wij gaan dan ook niet moeilijk doen als die mensen gemotiveerd vragen om hun lentefeest met ons mee te doen. Ik kan het echter niet hebben dat wij als alibi worden gebruikt terwijl men op ons onderwijs spuwt. Anders ben ik wel voor openheid als die eerlijk is. Ik probeer altijd en overal mijn vrijzinnigheid te verspreiden zonder fanatisme en overtuigingsdrang. Zowel in de Volleybalclub als in het vrije tijdsleven kent men mijn mening en weet men dat ik er achter sta. Als het past en men vraagt er mij naar dan geef ik graag uitleg over HVV, over 'Het Huis van de Mens', over zedenleer, over het onderwijs.

Allez, saluut, dag allemaal. Tot wij nog eens klappen.

UPV lezingen Waregem

Woensdag 3 mei 2017

Lichamelijk onverklaarde klachten

Met Tinne Cuypers (klinisch psycholoog, verbonden aan de VUB als praktijkassistente gedrags- en persoonlijkheidsdiagnostiek en werkzaam voor het centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg.)

Lezing over de fenomenologie van en het omgaan met onbegrepen en/of onverklaarde lichamelijke klachten bij jezelf en je omgeving. Bijvoorbeeld: hyperventilatie, onverklaarde pijnen of vermoeidheid, vage lichamelijke klachten zonder medische oorzaak, spannings- en stressklachten.

Woensdag 21 juni 2017

Lichaams- en orgaandonatie

Welke organen kunnen een tweede leven krijgen en hoe gaat dit precies in zijn werk? Welke levensduurverlenging kan ermee bekomen worden?

Kan je ook je gehele lichaam een tweede leven geven, als schenking aan de wetenschap? De medewerkers van het gloednieuwe ARTE (Anatomical Research Training and Education) lichten ons hun werking toe.

Aanvang: 15u

Inkom: 3euro (inclusief koffietje)

Locatie: Vrijzinnig Centrum Poincaré,
Stormestraat 131/18, 8790 Waregem

Meer informatie: 056 44 74 97 of
vcpoincare@telenet.be

Activiteiten vrijzinnig centrum 'De Bezatse'

Reis rond de wereld in 80 minuten

Guido Desimpelaere neemt ons mee op een droomreis met foto's uit diverse delen van de wereld. Terwijl we de uithoeken van de aarde bezoeken, worden we begeleid door livemuziek uit diverse landen: fado, tango, Ierse folk,...

Guido was begeleider bij Willem Vermandere, Dirk Van Esbroeck en Bart Van den Bossche.

Donderdag 18 mei om 19u30
Leden gratis, niet-leden 2 €

Lentefeest en Feest Vrijzinnige Jeugd

Voor feestelingen en genodigden

Een organisatie van HVV Menen, ondersteund door de Bezatse

Zaterdag 3 juni

Daguitstap : "Sporen van drie oorlogen in Heuvelland"

We bezoeken drie militaire bolwerken in Heuvelland onder leiding van een gids die ons uitlegt hoe het ene conflict in het andere overliep. Om al deze informatie door te spoelen, sluiten we af met een bezoek aan een wijngoed in Heuvelland.

Zaterdag 10 juni
50 euro per persoon

(Inbegrepen: busvervoer, gids, toegang tot drie bunkers, maaltijd met aperitief, bezoek wijngoed met degustatie).

Inschrijven doe je door te bellen 0497/263269.

Jouw inschrijving is pas geldig na overschrijving op rekeningnummer (BE46) 0003-2603-0336 (BIC: BPOTBEB1) met vermelding 'heuvelland + naam'.

Hou alvast vrij in je agenda:

- 1 juli: Barbecue

- 22 september: Quiz

Meer informatie: www.debezatse.be of
www.facebook.com/debezatse

Een nieuw mensje op de wereld, dat moet gevierd worden. Wat dachten jullie van een feest waarin jullie jullie diepste wensen en verlangens voor jullie kleine spruit delen met iedereen die jullie dierbaar is?

Goed nieuws! Dat kan met het uniek en persoonlijk welkomst- of geboortefeest. Tijdens dit plechtig moment houden jullie samen met jullie dierbaren halt en staan jullie stil bij de wensen en dromen die jullie voor jullie kleine spruit koesteren, welke opvoeding en levenslessen jullie jullie kindje willen meegeven, maar ook welke karaktertrekjes jullie herkennen. Misschien zien jullie zelfs iets van jullie eigen grootouder in jullie baby terug! En natuurlijk is het een feest met ballonnen, taart en blijie mensen, geen stijf gedoe dus. Zijn er kinderen aanwezig, dan kunnen ook zij in de plechtigheid betrokken worden. Groot of klein, iedereen telt mee.

Een vrijzinnig humanistisch consulent, verbonden aan het huisvandeMens, stippelt samen met jullie de plechtigheid uit die bij jullie past als persoon, koppel en als ouder. Samen gaan jullie na wat jullie als ouder belangrijk vinden, hoe het ouderschap jullie tot nu toe heeft veranderd en welke rol jullie dierbaren in het leven van jullie kindje zullen vervullen. Samen met de vrijzinnig humanistisch consulent werken jullie alles van a tot z uit, geen knip- en plakwerk dus. Hebben jullie al een duidelijk idee en willen jullie enkel dat duwtje in de rug, ook dan staat de vrijzinnig humanistisch consulent jullie graag met raad en daad bij.

Willen jullie een groot feest of vieren jullie liever in intieme kring, willen jullie het woord nemen of is een actievere rol voor of achter de scherm meer iets voor jullie? Ook daarin zoekt de vrijzinnig humanistisch consulent mee naar datgene dat écht bij jullie past. Alles kan, niets moet.

Sommigen houden vlak na de geboorte het welkomstfeest, anderen wachten dan weer liever een paar maanden. Ook hierin is de keuze aan jullie.

Willen jullie meer weten over het welkomstfeest kom dan zeker naar de infovoormiddag voor kersverse of toekomstige ouders op

- Zaterdag 13 mei van 10u tot 11u30 in het huisvandeMens, Korte Torhoutstraat 4 te leper

Programma:

Liberale Mutualiteit: financiële tussenkomsten, voordelen- en dienstenpakket, ...

Solidariteit voor het Gezin: thuiszorgdienst, dienstenpakket, ...

huisvandeMens: welkomstfeest

gratis deelname

Omdat de plaatsen beperkt zijn vragen we jullie om zich in te schrijven op ieper@demens.nu of op het nummer 057/23.06.30

- Zaterdag 17 juni van 10u tot 11u30 in het huisvandeMens, Godhuislaan 94 te Roeselare

Programma:

Bond Moyson: financiële tussenkomsten, voordelen- en dienstenpakket, ...

Reddie Teddy: geboorte coaching, ...

huisvandeMens: welkomstfeest

gratis deelname

omdat ook hier de plaatsen beperkt zijn vragen we jullie om zich in te schrijven via roeselare@demens.nu of op het nummer 051/26.28.20

Inloop- en infomoment rond omgaan met verlies 'De sokken van de olifant', begeleidingspakket voor kinderen en jongeren in een verliessituatie

Woensdag 17 mei in huisvandeMens Kortrijk, vrije toegang tussen 12u en 19u

De Week van de Opvoeding is de ideale gelegenheid om de 'Sokken van de olifant' in de kijker te zetten. Wat houdt dat project in?, hoor ik je denken. Was je al eens geconfronteerd met kinderen die een verlies meemaakten? Verlies dan in de ruime zin; dus niet alleen een overlijden, maar ook een echtscheiding, een verhuis, ziekte, ...? Denk je dat een begeleidingspakket op maat voor jou als ouder, leerkracht, hulpverlener, ... zou helpen om hiermee om te gaan?

Kom dan gerust een kijkje nemen in de rouwkast van het huisvandeMens. Daar vind je allerlei materiaal rond het thema verlies en rouw bij kinderen. Het gaat om boeken, dvd's, spel-materiaal, popjes, ... die je kan ontlene. Op woensdag 17 mei tussen 12u en 19u ben je welkom voor een inblik, een woordje uitleg en een hapje en een drankje.

Meer informatie: kortrijk@demens.nu of www.omgaanmetverlies.be

ORGANISATIE

TIJDSTIP ACTIVITEIT

Activiteitenkalender

PLAATS

ORGANISATIE	TIJDSTIP	ACTIVITEIT	PLAATS
	MEI		
HVDM KORTRIJK	WOENSDAG 03/05/2017 OM 18.00 U	Bijeenkomst lotgenotengroep 'jongeren en verlies'. Inlichtingen: katrien.callens@demens.nu	HvdM Kortrijk
POINCARÉ	WOENSDAG 03/05/2017 OM 15.00 U	Uiteenzetting over lichamelijk onverklaarbare klachten	Poincaré
GORK	DONDERDAG 04/05/2017 OM 19.00 U	Onderwijscafé van Gemeentelijk Onderwijs regio Kortrijk. Inl. Marc Dupont	Mozaiëk
POLYFINARIO	VRUIDAG 05/05/2017 OM 19.00 U	Apres-Boot en Groen	Mozaiëk
OVM AVELGEM	ZATERDAG 06/05/2017	"Eddy Vandewalle overhandigt Tijdschapsules 1990 -2005"	Basisschool De Toekomst Avelgem
KUNSTKRING DE GEUS	ZONDAG 07/05/2017 OM 10.45 U	Opening tentoonstelling leerlingen van de tekenschool AHA 'Academie Harelbeke Anders', vroeger SABV.	De Geus
POINCARÉ	ZONDAG 07/05/2017 OM 15.00 U	Wandeling Blauwpoort	Poincaré
UPV KORTRIJK	DINSDAG 09/05/2017 OM 14.30 U	Dinstaglezingen: 'Het allesmogelijke: verzoening tussen religie en wetenschap' door Johnny De Graeve	Mozaiëk
HV KORTRIJK	DONDERDAG 11/05/2017 OM 19.30 U	Zahir: een filosofische babbel over de dingen des levens.	Mozaiëk
JUMP WAREGEM	VRUIDAG 12/05/2017	Spelavond: gezelschapspelletjes à volonté	Poincaré
HVDM IEPER	ZATERDAG 13/05/2017 OM 10.00 U	Infovormiddag rond geboorterechtigheden	HuisvandeMens Ieper
HVDM KORTRIJK	WOENSDAG 17/05/2017 OM 12 U	Inloop- en infomoment rond omgaan met verlies: 'De sokken van de Olifant'.	HuisvandeMens Kortrijk
AVK KORTRIJK	WOENSDAG 17/05/2017 OM 19 U	Vermeylens Café met babbel en knabbel	Mozaiëk
DE BEZATSE	DONDERDAG 18/05/2017 OM 19.30 U	'Reis rond wereld in 80 minuten' met Guido Desimpelaere	De Bezatse
DE GEUS	WE 20-21/05/2017	Viering 25 jaar vc De Geus	De Geus
ORGANISATIECOMITÉ	DONDERDAG 25/05/2017 OM 10.00 U	Feest vrijzinnige jeugd	Stadsschouwburg
JUMP WAREGEM	DONDERDAG 25/05/2017	Komedie avond. Inl en info verder via Website en Facebook	Poincaré
MOZAÏEK	ZONDAG 28/05/2017 OM 19.00 U	Jazz-avond met de Superior Dance Band	Mozaiëk
	JUNI		
HV KORTRIJK	DONDERDAG 01/06/2017 OM 19.30 U	Zahir: een filosofische babbel over de dingen des levens.	Mozaiëk
HVV MENEN	ZATERDAG 03/06/2017	Lentefeest en Feest Vrijzinnige Jeugd in Menen	Spikkerelle Avelgem
OVM AVELGEM	ZONDAG 04/06/2017 OM 10.00 U	Lentefeest en Feest vrijzinnige jeugd Avelgem	Mozaiëk
CVO DRIE HOFSTEDEN	WE 3-4/06/2017 VANAF 10.00 U	'Pixels@mozaïek': Tentoonstelling Eindejaarstudenten fotografie CVO Drie Hofsteden	Mozaiëk
MOZAÏEK	MAANDAG 05/06/2017 VANAF 14.00 U	Openingsweekend vermeuwd St. Amandsplein	Mozaiëk
AVK KORTRIJK	ZATERDAG 10/06/2017	Dagreis naar Charleroi	Mozaiëk
DE BEZATSE	ZATERDAG 10/06/2017	Daguitstap : "Sporen van drie oorlogen in Heuvelland"	Mozaiëk
HV KORTRIJK	ZONDAG 11/06/2017 OM 11.00 U	"En de 7e dag is er het Woord" Jurgen Creyf en het verhaal rond wielrenner Marcel Kint	Mozaiëk
POINCARÉ	ZONDAG 11/06/2017 OM 14.00 U	Repaircafé	Poincaré
HVDM KORTRIJK	WOENSDAG 14/06/2017 OM 18.00 U	Bijeenkomst lotgenotengroep 'jongeren en verlies'. Inlichtingen: katrien.callens@demens.nu	HvdM Kortrijk

HVDM ROESELARE	ZATERDAG 17/06/2017 OM 10.00 U	Infovormiddag rond gebeurteplechtigheden	HuisvandeMens Roeselare
DE GEUS	ZONDAG 18/06/2017 OM 09.00 U	Vinkenzetting	De Geus
POINCARÉ	ZONDAG 18/06/2017 OM 11.00 U	Crea met Corry	Poincaré
POINCARÉ	ZONDAG 18/06/2017 OM 15.00 U	Kinderwagenwandeling	Poincaré
MOZAÏEK + HVDM	DINSDAG 20/06/2017 OM 17.00 U	Zorg rond levenseinde: voordrachten en infobeurs	Mozaïek
AVK KORTRIJK	ZATERDAG 24/06/2017 OM 20.00 U	Feestelijke zitting en vernissage tentoonstelling	Mozaïek
MOZAÏEK	ZONDAG 25/06/2017 OM 19.00 U	Jazz-avond met de Superior Dance Band	Mozaïek
POINCARÉ	WOENSDAG 28/06/2017 OM 15.00 U	Uiteenzetting over Lichaams- en Orgaandonatie	Poincaré
JUMP WAREGEM	VRIDAG 30/06/2017	Feest "einde schooljaar"	Poincaré
DE GEUS	JULI		
DE GEUS	ZATERDAG 01/07/2017	Petanque met 'den Pingpong'	De Geus
DE BEZATSE	ZATERDAG 01/07/2017	Barbecue van de Bezatse	De Bezatse
JUMP WAREGEM	ZATERDAG 08/07/2017	DJ workshop met feest achteraf	Poincaré
JUMP WAREGEM	ZATERDAG 15/07/2017	Mini game in het groot	Poincaré
DE GEUS	ZONDAG 16/07/2017	BBQ van vc De Geus	CC 't Spoor
DE GEUS	VRIDAG 21/07/2017 OM 17.00 U	Vinkenzetting door 'de moedige zangers'	De Geus
JUMP WAREGEM	ZATERDAG 22/07/2017	Karajump 5e editie	Poincaré
MOZAÏEK, HVDM KORTRIJK	AUGUSTUS		
	ZATERDAG 26/08/2017	Interlevensbeschouwelijke Wandelingen Stad Kortrijk	Mozaïek
De Geus	Koning Leopold III-plein 71 8530 Harelbeke 056 72 81 72 www.vcdegeus.be Zondag van 10.00u tot 13.00u elke donderdag om 19.00u PingPong		
VC Mozaïek	Overleiestraat 15a 8500 Kortrijk 056 37 16 15 www.vcmozaiek.be info@vcmozaiek.be		
De Bezatse	Vaubanstraat 8b 8930 Menen 056 51 90 70 info@debezatse.be www.debezatse.be		
VC Poincaré	Stormestraat 131/20 8790 Waregem www.vcpoincare.be info@vcpoincare.be Zondag van 10.30u tot 13.30u 1ste en 3de vrijdag van de maand jongerenpraatcafé		
OVM-Avelgem	Achterhoek 17 8581 Waarmaarde 056/64.64.39 ovm.avelgem@scarlet.be www.ovm-avelgem.be		

EEN KWART EEUW LENTEFEEST. HUMANISME IN DE PRAKTIJK.

Wij ontmoeten Ludo in zijn biologische habitat, het vrijzinnig centrum “De Geus” dat op zondagvoormiddag wordt omgetoverd tot een volkscafé, kaarten en vogelpik inbegrepen.

Hij is sedert 1995 penningmeester van de organisatie lentefeesten en feesten vrijzinnige jeugd. Wat al meteen tot enkele vanzelfsprekende vragen leidt.

Zoeklicht: Penningmeester? Geen voorzitter?

Ludo Depuydt: Neen, een voorzitter is er niet. We willen ten volle de nadruk leggen op waar het op aan komt : het leveren van materiele steun aan de lentefeesten. Titels zijn ondergeschikt

Zoeklicht: “Wat is het nu Ludo: Lentefeest of Feest Vrijzinnige Jeugd?”

Ludo Depuydt: “Officieel gezien beide. Lentefeest is voor de zesjarigen, feest vrijzinnige jeugd is voor de twaalfjarigen maar ik geef toe dat de termen door elkaar worden gebruikt. Lentefeest is het

meest courant gebruikte en ligt ook best in de mond. Het lentefeest is zowat de populaire verzamelnaam geworden.”

In die 22 jaar heeft Ludo ondertussen reeds twee afsplitsingen of de-fusies meegemaakt en dat is een teken van

succes. De oorzaak was immers telkens te zoeken in het steeds groeiende aantal feestelingen, wat tot capaciteitsproblemen leidde. Roeselare en Tielt waren de eerste steden die zich afsplitsten en een eigen organisatie van de feesten uitbouwden in hun regio. Verleden jaar was het Menen dat voor het eerst eigen lentefeesten organiseerde ; direct al voor een 50-tal kinderen. De gemeenten die nu “gedekt” worden door ons organisatiecomité zijn in grote lijnen Kortrijk, Harelbeke, Zwevegem en Kuurne. Desondanks zijn er nu opnieuw meer dan 150 kinderen ingeschreven voor de komende feesten, meer dan 80 zesjarigen en iets minder dan 70 twaalfjarigen. Vooral voor het praktische en veiligheidsaspect is het belangrijk dat de groep niet té groot wordt. De feesten gaan door in de schouwburg in Kortrijk, waar er plaats is voor 840 toeschouwers. Kinderen brengen al gauw een aantal supporters mee zoals vader moeder, broer en zus. Opa en oma zijn ook graag van de partij. We zouden niet graag verplicht worden om het aantal supporters per kind te beperken, wat helaas de realiteit is bij verschillende organisatiecomités in andere regio's.

Zoeklicht: “Waarom de stadsschouwburg?”

Ludo Depuydt: “De uitstraling ! Veel gewone mensen hebben nog nooit een voet gezet in die tempel van schoonheid. Een dag om nooit te vergeten dus. De theatrale mogelijkheden met als groot pluspunt de steun van de professionele equipe ter plaatse en ook de omvang van de zaal zijn troefkaarten.”

Het organisatiecomité verzekert de praktische en financiële ondersteuning voor de feesten. Het inhoudelijke aspect ; wat de kinderen als thema opvoeren op het podium wordt door de leraars zedenleer samen met de kinderen beslist en voorbereid. Die voorbereidingen worden ook ondersteund door het organisatie comité. De 12 jarigen gaan op weekend om hun dag voor te bereiden en Ludo staat met zijn team in voor de praktische en financiële ondersteuning hiervan. Zo zijn zij kookteam gedurende het weekend. De prijs die de kinderen dienen te betalen voor het feest blijft reeds enkele jaren beperkt tot 14 € voor de ‘kleintjes’ en 33€ voor de twaalfjarigen. De leden van OVM Harelbeke en OVM Kortrijk krijgen na afloop zelfs 14 Euro teruggestort. De totaal prijs voor de organisatie is wel veel hoger. Gelukkig kunnen we rekenen op vrijzinnige subsidiering en op enkele milde sponsors. De organisatie beslaat zowat een heel jaar en heeft zijn terugkomend ritme. In oktober wordt gestart met de telling zodat zij weten op hoeveel feestelingen zij gaan kunnen rekenen. In november volgt dan de infoavond voor ouders en kinderen in samenwerking met de leerkrachten. Dan volgen de effectieve inschrijvingen. Ook de leerkrachten hebben nog een “klasvrije” dag waarop zij de feesten voorbereiden. Jaarlijks is er dan ook de voorbereiding met de kinderen in de Warande. Nog wat repetities en het is al gauw weer meimaand.

Zoeklicht: “Wat drijft je om dit te doen?”

Ludo Depuydt: “Het is zinvol werk en het is plezant. Het is een soort van

‘wederdienst’ aan de leraars zedenleer die gedurende het schooljaar, maar zeer dikwijls ook in hun vrije tijd de kinderen zinvol op sleeptouw nemen. Die leraars vormen ook een zeer hechte groep en ‘hangen goed aan elkaar’ zoals ze dat noemen. Aangenaam gezelschap, dus. De erkenning en de dankbaarheid van de kinderen is ook enorm.”

Zoeklicht: “Houden jullie strikt aan de band met lessen zedenleer en lente-feest?”

Ludo Depuydt: “Dit is voor ons heel belangrijk, ja. De vrijzinnige waarden worden door de kinderen vanaf het podium uitgestraald. Respect in vrijheid. Het leren vrij denken, los van alle voorgedraaide dogma's. Het behoud van de planeet komt veel terug ; ook het waardevol omgaan met elkaar. Pesten is dikwijls een thema. Het zijn ook de kinderen zelf, die onder begeleiding van de leraars weliswaar, een grote inbreng hebben in wat op het podium wordt gespeeld. Zij maken ook inhoudelijke voorbereidingen. Het kind staat centraal.”

Zoeklicht: “De nieuwe hoofdman van het katholiek onderwijs stak zijn hand uit naar de moslims en ook naar de vrijzinnigen, zegt jullie dat iets?”

Ludo Depuydt: “Ik denk dat de bedoelingen vooral strategisch zijn. Zou het misschien niet goed gaan met het katholiek project?. Eigenlijk kopiëren ze het pluralistisch systeem van het officieel onderwijs project naar hun eigen net. De vraag is of er nog wel katholiek onderwijs moet zijn op zo'n manier?”

Zoeklicht: “Is het ook geen reden om de lentefeesten open te stellen voor niet zedenleer-kinderen of voor kinderen uit het katholiek onderwijs?”

Ludo Depuydt: “Elke levensbeschouwing kent zijn eigen feesten. De vraag is of wij daar in controversie met hen moeten gaan. Langs de andere kant is het inderdaad zo dat veel ouders in katholieke scholen niet meer katholiek zijn en aan het geloof geen boodschap hebben. Het is een open vraag of wij die kinderen actief moeten betrekken. Het blijft toch wel belangrijk dat de vrijzinnige waarden worden onderschreven. Het is eerder een dilemma waarop wij nu nog geen pasklaar antwoord hebben.” Heel belangrijk binnen onze visie blijft het principe dat de Feesten een bekroning vormen na één of zes jaar lessen zedenleer. Zonder die band zouden onze Feesten een essentieel deel van hun waarde kwijtraken.

Zoeklicht: “Nog een moeilijke vraag: Hoe zie je de toekomst van de lentefeesten?”

Ludo Depuydt: “Wij zien jaar na jaar het aantal feestelingen groeien. Die trend zal zich in de toekomst blijven bevestigen, denk ik. Ook inhoudelijk zullen de lentefeesten aan belang winnen. Hoe moeilijker de omstandigheden waarin wij leven, hoe meer er noodzaak zal zijn aan vrijzinnigheid en aan vrijzinnige initiatie. Denk aan de vluchtelingenproblematiek ; aan de demagogie die wij kennen en die politiek populair aan het worden is. De manier waarop Trump ons probeert op te leggen hoe wij moeten denken is stotend. De fake-waarheden en de indoctrinatie gaan langzaam maar zeker overheersen. Het lentefeest kun je dan ook zien als een kinderlijk politiek statement. De manier waarop zij zowel tijdens de lessen zedenleer, als op het Feest tonen dat zij vrij denken, vrij bewegen, vrij met elkaar omgaan, vrij thema's kiezen is een soort tegenreactie.”

Zoeklicht: “Wil je nog iets kwijt voor de lezers van Zoeklicht?”

Ludo Depuydt: “Niet inhoudelijk maar ook praktisch zullen wij aan de toekomst moeten denken. Het organisatiecomité is solide en goed, maar wat verjonging zou ons wel plezieren. Wij zoeken dan ook nog op alle vlakken vrijwilligers, en niet alleen uit Harelbeke. Zowel voor het helpen op de receptie de dag van het feest zelf, maar ook jonge papa's en mama's die zich willen inzetten in het organisatiecomité.

Ook mensen of organisaties die ons project willen steunen, zijn steeds welkom. Hun steun is van essentieel belang om het huidige hoge kwaliteitsniveau blijvend te kunnen handhaven.

De toekomst zal ook mee gemaakt worden door de leraars zedenleer. Ik hoop dat de besparingen in het onderwijs wat stoppen want die hebben impact op hun dagelijks werk en leven.”

pixels@mozaïek

Kom tijdens de Sinksenfeesten naar het Vrijzinnig Centrum Mozaïek en beleef gratis de fototentoonstelling pixels@mozaïek. Twaalf fotografen uit regio Kortrijk stellen er hun nieuwste werk in première voor.

Na een jarenlange opleiding in het volwassenenonderwijs CVO 3 Hofsteden halen 12 gepassioneerde studenten fotografie binnenkort de eindmeet!

Een jaar lang bouwde elke fotograaf aan zijn portfolio. De kroon op het werk is de groepstentoonstelling 'pixels@mozaïek', waar een professionele jury hun werk beoordeelt!

Exposanten:

Kaatje Lepere	Dieter Cottyn	Els Dewitte
Isabel Destoop	Frank Vander Stichele	Marleen Oliveier
Ria Deblaere	Sofie Steenhoudt	Jennifer Notebaert
Sanne Bartier	Mark Depamelaere	Lori-May Vanacker

Organisatie: CVO 3 Hofsteden (alle fotografen zijn studenten uit het volwassenenonderwijs die binnenkort hun certificaat als fotograaf behalen. De tentoonstelling is de kroon op hun jarenlange opleiding).

Zorg rond het levenseinde

Dinsdag 20 juni 2017 van 17u tot 20u30
VC Mozaïek Kortrijk

Voordracht 1
17u00-18u00 Levensende, wetgeving en wilsverklaringen
Mieke Werbrouck, consultant huisvandeMens

Infobeurs
18u00-19u30
Wilsverklaring euthanasie en negatieve wilsverklaring
Palliatieve zorgen – Teraarbestelling – Orgaandonatie
Lichaam afstaan aan de wetenschap – Erfenisrecht

Voordracht 2
19u30-20u30 Levensende, verhalen uit de praktijk
dr. Koen Titeca, diensthoofd psychiatrie en LEIFarts

Vrije toegang
Inschrijven voor de voordrachten: kortrijk@deMens.nu – T 056 25 27 51
Deelname is kosteloos

Organisator: huisvandeMens Kortrijk
Adres VC Mozaïek: Overleiestraat 15A in Kortrijk
Programma: kalender op www.vrijzinnigwestvlaanderen.be

Pépé is wereldkampioen

De voorjaarsklassiekers zijn achter de rug. De eerste grote ronde, de Giro d'Italia ook al en de andere staan voor de deur. Eventjes een kalmere periode in het wielergeweld... Tijd om een terugblik op een van onze grote wielrenners te gooien.

Zondag 11 juni 2017 komt Jurgen Creyf het verhaal brengen vanaf 11.00 u van Marcel Kint, zoals hij het hoorde van Marniek, de kleinzoon van Marcel. En dit in het kader van 'de 7e dag is er het woord'. Marcel Kint is van Overleie en zijn kleinzoon Marniek stapt verder in zijn voetstappen met het fietsenatelier in de Proosdijstraat.

'Je opa won heel wat belangrijke wielervedstrijden maar je hebt dat eigenlijk niet goed door'. Het overkwam Marniek Kint, kleinzoon van wielerkampioen Marcel Kint. "Toen mijn pépé nog leefde, heeft hij me bijna niks over zijn carrière als renner verteld. Hij was daar veel te bescheiden voor. Ik ben toen ook nooit echt op zoek gegaan naar wat hij vroeger allemaal had verwezenlijkt. Mijn grootvader was gewoon mijn grootvader. We keken samen televisie. We aten samen taartjes. Hij leerde me autorijden." Pas een aantal jaren na de dood van Marcel is Marniek beginnen graven in het verleden van zijn opa. Hij viel van de ene verbazing in de andere.

Zwevegem, het geboortedorp van Marcel Kint, was Dorp van de Ronde in 2015. Naar aanleiding daarvan vroeg Marniek Kint aan Racing Letterbeek een voorstelling over zijn grootvader te maken. Het resultaat werd 'Pépé is wereldkampioen', een vertelling over de grenzeloze bewondering van een kleinzoon voor zijn opa. Pépé Marcel. De dorpsjongen die zich een weg pedaleerde naar een beter bestaan. De Zwarte Arend die met de duiven speelde. De coureur van weinig woorden en veel overwinningen.

Racing Letterbeek is het project van Jurgen Creyf. Hij brengt verteltheater voor volwassenen en combineert daarin zijn ervaring als journalist en theaterspeler met zijn interesse voor geschiedenis en wielrennen. Marniek Kint zorgde voor een aantal foto's en memorabilia van zijn pepe Marcel. We brengen ze samen in een kleine tentoonstelling.

Wanneer: zondag 11 juni 2017 om 11:00 u

Waar: Mozaïek, Overleiestraat 15a, 8500 Kortrijk

Initiatief: 'de 7e dag is er het Woord' van HV Kortrijk, hv.kortrijk@skynet.be, 0486/312897

Info: www.vcmozaiek.be; www.marcelkint.be

Parkeren kan in de Budaparking net over de brug.

Gratis ingang

Wat had je gedacht?

Probleemkinderen

Enkele dagen geleden hoorde ik op Radio Één bericht over het jammerlijke en zoals zo veel overluidens het overbodige overluiden van een verwaarloosd jongetje uit Zwevegem. Ik behoor namelijk tot het vrijwel uitgestorven volksdeel dat op reguliere radiozenders vertrouwt om een beetje inzicht te krijgen in een wereld die steeds ingewikkelder wordt. Die openbaren zich aan ons via de helaas onbestaande maar uiterst intrigerende medium “de ether”. Tijdens slapeloze nachten durf ik daarnaast ook wel eens een gewone opgenomen documentaire buiten de zogenaamde cloud en YouTube te bekijken gewoon op de eens magische buis, smartphone en Facebook ten spijt.

Maar nu ter zake. Het bericht over het dode jongetje en de inhoud van een aantal van die nachtelijke documentaires brachten me het lot van miljoenen, of intussen wellicht miljarden kinderen uit het Zuiden in herinnering, die het toch wel behoorlijk moeilijker hebben dan de doorsnee zes- of twaalfjarige in ons ongebreideld welvarend stukje wereld. Als ik met deze vaststelling maar de frêle gevoelens van de moderne Westerse ouders niet te hevig kwets alsook hun aan allerlei mysterieuze psychische aandoeningen en door de marketeers uitgevonden materiële tekorten lijdende gevoelige kroost.

Ik heb het niet eens over kinderen uit gebieden waar een oorlog woedt of uit streken waar gigantische natuurrampen voorkomen met de daarmee gepaard gaande hongersnood, zeg maar de slachtoffertjes van Boko Haram, Syrische vluchtelingetjes of stenen gooierende intifadistjes. Hun lot is genoegzaam bekend, ook al komen ze slechts sporadisch in het nieuws aan bod. Ik wil enkel wijzen op het harde gewone dagelijkse leven dat buiten het Westen beschoren is aan kinderen in grote delen van Zuid-Amerika, Afrika en Azië. Dagelijks betekent letterlijk alle godganse dagen, jarenlang en zonder uitweg.

Zo zag ik een tienjarige koeherder ergens in de rand van de Kalahari, het kan ook van de Sahel geweest zijn want in Afrika is er volop keuze uit Broeihete landstreken. Hij moest met een vijftiental schrale koeien naar de markt, te voet en dus zonder geklimatiseerde vrachtwagen. Aan zijn ouwelijke gezichtje zag je dat het niet makkelijk zou zijn, want ten eerste was het zeer ver en zeer warm en ten tweede moest hij zonder gps en zelfs zonder smartphone, ja zelfs zonder wegenkaart want wegen waren er niet te bekennen. Onderweg kon hij best nog eens een waterpoel zien te vinden, want zonder water haalden die runderen en wellicht ook hij zelf, niet eens de markt. Dan zat zijn familie zonder vee. Als hij honger had, probeerde hij wat melk uit zulk een schraal beest te tappen. Slapen deed hij zonder luchtmatras op een matje, wie zou die matras en de pomp moeten dragen want hij had aan zijn drijfstock al genoeg bagage. Laat het lot, dat hem al niet zo gunstig was, er nu ook nog eens voor zorgen dat een kudde imposante olifanten net even voor hij uiteindelijk aan die drinkplaats kwam hetzelfde idee hebben gehad als hij, zodat er geen doorkomen aan was. Olifanten houden blijkbaar niet van runderen en een van die beesten chargeerde nog even. Die man van tien jaar begon dan ook met stenen te gooien en uiteindelijk vertrokken de olifanten al dan niet door zijn krachteloos gegooi. We kregen niet te zien of hij nadien nog de markt kon bereiken. Even wat anders als dan wat kinderen in onze contreien als vakantiejob uitvoeren, dacht ik.

Een even ouwelijk gezichtje en een even grote verantwoordelijkheid had een mannetje, ik dacht dat hij misschien wel twaalf was, in verwennende landen zou je hem een tiener kunnen noemen maar hij had niet de kans om tienerstreken uit te halen in Ethiopië, waar hij woonde. Als het, ik moet weer dat vervloekte woord gebruiken, schrale graan zo ongeveer bijna rijp was, moest hij wekenlang en hele dagen geladabavianen weghouden van de akkers, waar zijn hele

familie moest van leven, want die langharige apen lusten wel onrijp graan en de oogst moet dus bewaard worden. Hij beschikte daarbij enkel en alleen over een stok en zijn schreeuwende stemmetje. De gelada's vormen troepen van wel honderd beesten, kekke nagaan, zou een Hollander daarover zeggen, als hij even niet op zijn taal let. Het is wel wat anders dan voor je zakgeld winkelkarretjes rangschikken of, zoals dat in mijn kindertijd wel gebeurde, de rest van de aardappelen gaan rapen.. Of heb ik het mis?

Je kan je natuurlijk afvragen of die cameraploegen niet een beetje helpen of een beetje insceneren, het blijft wel een feit dat talloze kinderen een leven leiden dat je geen hond toewenst en dat ze daarbij merkwaardig genoeg toch nog tot een glimlach of zelfs een klaterende lachbui in staat zijn. Niks gepruil om een niet gekregen mountainbike of iPhone.

Ik wil hier gewoon ter illustratie nog enkele voorbeelden geven. Een jongetje moet leren jagen in de Mongoolse steppen, dat doe je met een steenarend, die steenarend moet hij dus als jong uit een nest in een steile rotswand halen als de moederarend er even niet is, en dan moet hij dat jong nog een jaar dagelijks opkweken tot een tamme jachtgezel. Iets anders dan een hamster kopen in de Floralux. Een Inuitjongetje, zeg voor één keer nog maar een eskimootje, gaat bij min veertig samen met zijn vader in een onooglijk tentje zitten boven een in met een simpele stalen piek in het ijs gemaakt gat zitten om na drie volle dagen eindelijk een Groenlandse haai aan de haak te slaan, die als voer moet dienen voor honden, zonder die beesten kan je niet op mensenvoedsel jagen. Geen gekweekte forellen vissen in een verlaten rootput. Dan heb je nog een troepje kinderen tussen vier en tien die in de Zuid-Amerikaanse jungle op vogelspinnen jagen zonder enig ouderlijk toezicht, de beesten moeten als eiwitbron dienen om het eenzijdige fruitregime

aan te vullen. Die kleumers moeten ook nog vuur kunnen maken, het is iets anders dan een voorzichtig chipolata'tje op vaders barbecue leggen.

Die laatste voorbeelden gaan natuurlijk over zeer uitzonderlijke leefsituaties, maar ze zijn wel reëel. En ze doen niets af aan het feit dat talloos veel miljoenen kinderen op akkers, in bossen, in steppen en jungles, in moerassen en op favela's, elke dag met rimpels in hun voorhoofd moeten leven, ook al breekt er wel eens een lachje door.

Ik hoop dat dit besef ook doordringt bij onze aan welvaart gewende jonge gastjes. Ook al klinkt dat als praat van een oude zeur. Niemand mag dat ooit vergeten.

Zoeklicht sprak met ***Anne-France Ketelaer***

“
**Het is tijd voor
een goed verhaal**”

Van een statig herenhuis naar een modern kantoorblok is in een ambassadelaan in Brussel een kleine stap. Voor een organisatie als de vrijzinnig humanisten een sprong naar erkenning en vernieuwing. De Unie Vrijzinnige Verenigingen is deMens.nu geworden met haar huizenvandemens. Anne-France Ketelaer volgde Marina Van Haeren op als algemeen directeur. Tijd voor een gesprek over de mens, niet over de directeur van de vrijzinnige koepel. Het werd een mooi verhaal...

Zoeklicht: Je bent afkomstig uit West-Vlaanderen?

Anne- France Ketelaer: Ik ben van Brugge. Mijn moeder is een Brugse, mijn vader komt uit Elsene. Mijn grootouders waren fans van Achiel van Acker, ik heb dus een rode en vrijzinnige achtergrond. Mijn vader maakte carrière als personeelsdirecteur bij IBM, mijn moeder werkte als ambtenaar bij defensie. Zij waren, helemaal in de tijdsgeest, harde werkers. Ik werd vrij en blij opgevoed in Zaventem.

Na mijn Latijn-Wiskunde opleiding aan het Koninklijk Atheneum van Zaventem, schreef ik me in aan de VUB voor de geneeskunde-opleiding. Het lukte niet meteen en een herkansing kreeg ik niet van mijn vader. Ik koos voor het regentaat Nederlands Engels Moraal in de provinciale school met internaat in Tienen. In die periode was het provinciaal onderwijs zeer gepolitiseerd. Een internaat had het voordeel dat alle leeftijden samen school liepen en praktijk als leerkracht zo voor de hand lag. Daar kreeg ik de microbe voor het vak niet-confessionele zedenleer te pakken. Toen ik afstudeerde, waren de kansen om een job te vinden zeer klein, maar ik had geluk: ik kon onmiddellijk in het pas ingevoerde VSO aan de slag.

Zoeklicht: Hoe belandde je bij de Unie van de Vrijzinnige Verenigingen?

Anne- France Ketelaer : naast mijn vele engagementen als vrijwilliger, als partijsecretaris van de plaatselijke SP-afdeling van Tremelo, bij de Jong-Socialisten op Nationaal vlak startte ik als werkstudent Rechten aan de VUB in avond- en weekendonderwijs. Maxime Stroobant gaf me begin 1989 de tip dat de Unie Vrijzinnige Verenigingen op zoek was naar een jurist om de onderhandelingen voor een wettelijke erkenning te begeleiden. Bij de vrijzinnige organisaties waren er verschillende strategieën om de discriminatie waar we toen het slachtoffer van waren te bestrijden. Je had de revolutionaire vrijzinnigen: zij wilden een totale omverwerping van het systeem en de absolute scheiding tussen kerk en staat. Maar dat bleek een utopie. Wij wilden niet blijven staan roepen aan de zijlijn dat de vrijzinnigen ongelijk be-

handeld werden ten opzichte van de erkende godsdiensten. Wij wilden erkenning en middelen voor de vrijzinnige gemeenschap. (fluisterend) En liefdadigheid is vooral een eigenschap van religieuze mensen, vrijzinnigen zijn wel erg empathisch, maar zetten dat niet automatisch om in donaties en centen. We hebben dit (grond)wettelijk parcours kunnen starten omdat er zeer geëngageerde politici waren, zowel socialisten, liberalen als groenen. Wij moesten wel onderhandelen binnen het kader dat de CD&V- justitiekabinetten hanteerden. Zij kenden alleen de organisatie en de wetgeving van de kerkfabrieken. Maar de vrijzinnigen hadden geen vrijzinnig centrum nodig in iedere gemeente of stad. Wij zochten dus een eigen, uniek model dat uiteindelijk in de huidige wetgeving en uitvoeringsbesluiten geconcretiseerd werd. Het is nu tijd voor een positief verhaal en een frisse eigen identiteit gekleurd door autonomie en verantwoordelijkheid in combinatie met vrijheid en solidariteit. Wij hebben nood aan een eigen verhaal waaruit blijkt dat wij zorg dragen voor de mens, de natuur en de samenleving. De universele verklaring van de rechten van de mens is een basis van vertrek, maar we hebben ook een praktisch humanistische retoriek nodig.

Zoeklicht: Je bent ook mede bezieler van de vrijzinnige vrouwen?

Anne-France Ketelaer: Ik ben geen blauwkous, maar toch een overtuigde feministe. Mijn engagement in de socialistische beweging verliep ook via het SVV. De gelijkheid van de Belgen staat in de grondwet, maar de gelijkheid van man en vrouw mag daar gerust aan toegevoegd worden. Er is nog altijd werk voor de boeg. Het is misschien typisch voor vrouwen, maar wij doen dat samen, met veel vrouwen in een groep. Ik maak van de gelegenheid gebruik om ter zake een hedendaags niet-westers boek aan te bevelen. Het essay *We should all be feminists* van de Nigeriaanse schrijfster Chimamanda Ngozi Adichie is niet alleen vlot te lezen dankzij de vele anekdotes, maar vooral to the point wat de genderproblematiek betreft. We gaan immers gebukt onder genderverschriften en -verwachtingen. Daardoor

zijn noch vrouwen, noch mannen echt vrij om zichzelf te zijn. Ze wilt zichzelf niet langer verontschuldigen voor haar vrouwelijkheid, maar net in al haar vrouwelijkheid gerespecteerd worden. En daarvoor moeten we allemaal strijden. Het is essay is daarom terecht verplichte schoollectuur in Zweden.

Naast mijn engagementen, had ik ook nog tijd voor twee kinderen en hun hobby's zoals paardrijden en voetbal. Ondertussen is zondag omadag geworden voor mijn twee kleinkinderen Noa en Sterre. De zondag is dus "heilig" geworden in mijn tijds kalender. Privé, maar ook in familiekring heeft een vrijzinnige de opdracht om positief te inspireren vanuit een eigenzinnig en eigen "waarde"-gevoel. In mijn eigen buurt en omgeving -Tremelo- sta ik altijd open voor een gesprek. Veel mensen weten dat ik jurist ben, ik kan veel mensen helpen die het moeilijk hebben. Ik durf nogal eens aan de toog blijven hangen voor een "parolleke". Een goed gesprek kan veel vooruit helpen. We moeten met zijn allen proberen door een pragmatische houding ons samenleven met andere levensbeschouwingen om te zetten naar een model waar het voor iedereen goed leven is. Een sterke vrijzinnig humanistische identiteit mag in de toekomst niet ontbreken in een evenwichtige multiculturele samenleving.

WISKUNDE & GESCHIEDENIS.

Meer dan ooit verklaart wiskunde niet alleen de wereld maar transformeert haar. Zonder wiskunde geen gps, harttransplantatie, ruimtesonde, smartphone. Geen internet, architectuur of statistiek. Bijna alles is wiskunde. Ondanks de kolossale invloed op ons leven van hun onderzoeken blijven de wiskundige vrouwen en mannen tamelijk onbekend. Vraag aan een passant om tien BV 's op te sommen, geen enkel probleem. Vraag hem om tien wiskundigen te noemen, de kans is groot dat het moeizamer zal zijn. Nochtans maken deze rare snuiters deel uit van onze collectieve geschiedenis; hun leven en werk zijn voor een deel ons eigen verhaal en wat we zijn.

Alexandre Grothendieck (1928-2014), een genie van onze tijd.

Een oude man met een lange witte baard, baboechen als schoeisel en gehuld in een versleten djellaba. Dat is het beeld dat men heeft van Alexandre Grothendieck, in het dorpje Lasserre ergens in de Ariège in Frankrijk (the middle of nowhere zou je kunnen zeggen). Sandrine herinnert zich: "Op een nacht reed ik hem bijna omver. Hij stond daar in het donker langs de weg. Hij keek naar mij als een verschrikte hinde." In deze ruwe streek gedomineerd door de besneeuwde toppen van de Couserans noemde men hem "Le savant". Maar het was moeilijk te zeggen wat hij be-

studeerde. De Lasserrois hebben dat te weten gekomen toen hij overleed op 13 november 2014. De kranten titelden: "Dood van een genie die wilde dat men hem vergat." "De grootste wiskundige van de 20ste eeuw is dood." "De Franse Einstein leefde als een smicar." (Smic=levensminimum). In het dorp valt men van zijn stoel. Wie had dat gedacht dat deze man wereldfaam genoot?

Alexandre komt op de wereld in Berlijn op 28 maart 1928. Zijn vader, Sacha Schapiro, is een Russische jood, fotograaf en anarcho-syndicale militant. Zijn moeder, Hanka Grothendieck, is een geëngageerde journaliste. De ouders

nemen deel aan de Spaanse burgeroorlog (1936) aan de kant van de C.N.T. (anarchistische vakbond van anderhalve miljoen leden). Na de nederlaag van de Spaanse Republiek, zijn ze geïnterneerd in een Frans vluchtelingenkamp, gescheiden van elkaar. Sacha zal in 1942 vermoord worden door de nazi's in het uitroeingskamp van Auschwitz. Alexandre en zijn moeder overleven de oorlog nabij Mende in het zuiden van Frankrijk. Hij houdt zich bezig met wiskunde, zoals andere kinderen piraatje spelen. Hij leert geen wiskunde, hij vindt ze uit.

In 1948, is hij een niet al te ijverige student aan de universiteit van Montpellier.

Henri Cartan, die de Franse school voor wiskunde wil heropbouwen, roept hem naar Parijs en hij wordt toegevoegd aan de jonge garde voor wiskunde van Nancy. In een jaar tijd lost hij veertien problemen op waar zijn collega's moeite mee hadden. In minder dan vier jaar schrijft hij het equivalent van zes doctoraat thesissen. In 1956 wordt hij onderzoeker aan de CNRS (centre national de recherche scientifique). Zijn moeder sterft, in 1957, aan een slecht verzorgde tuberculose opgelopen in het vluchtelingkamp voor de oorlog. Hij zinkt in een depressie. Na zijn hertstel vormt zich, deels rond zijn seminarie, het instituut voor hogere wetenschappelijk onderzoek (IHES) en met enkele van zijn leerlingen herformuleert hij de algebraïsche driehoeksmetkunde.

In 1966 ontvangt hij de Fieldsmedaille, een prestigieuze prijs voor wiskunde die om de vier jaar uitgereikt is aan onderzoekers jonger dan 40 jaar. Hij weigert naar Moskou te gaan om ze op te halen. Niet alleen omdat zijn vader in 1921 heeft moeten vluchten voor de 'Tcheka' (de politieke politie van de bolsjewieken) maar ook omdat het sovjet-regime dissidenten opsluit in werkkampen. Hij verkoopt, het jaar daarna, zijn medaille per opbod en schenkt het geld aan de regering van Noord-Vietnam. En omdat het Frans ministerie van landsverdediging het IHES subsidieert neemt hij ontslag. In 1970 is hij als prof gevraagd aan het 'College de France'. Zijn lessen worden te onorthodox geacht en niet verlengd. In 1977, "de vrije geest", zoals men hem toen noemde, ontvangt de medaille van de wetenschapsacademie. Hij geeft ze aan een oud-leerling die ze kan gebruiken als notenkraaker. In 1988 ontvangt hij van de Zweedse academie de prijs Crafoord voor zijn levenswerk

(270 000\$). Hij weigert, dat interesseert hem niet, eretitels werken op zijn zenuwen. Hij is nu terug in Montpellier en militeert actief als radicale ecologist en antimilitarist. In 1991 trek hij zich terug in Lasserre. Geen bezoek, geen correspondentie, alleen enkele intimi hebben nog een band met de meester. Daar schrijft hij duizenden bladzijden vol met wiskundige bedenkingen die bij hem blijven opkomen. Leïla Schneps, een analiste in algebra van Jussieu, en een van de weinige die nog contact had met de Professor: "Ik heb begrepen dat, met de tijd, Grothendieck niet meer kon verdragen dat het kwade bestaat en het feit dat de mensen, met de beste bedoelingen van de wereld, daarmee leven en er niets aan doen".

De Graal van de wiskunde.

Na zijn dood werden, in zijn huis in Lasserre, 65 000 bladzijden nota's gevonden. Er zijn ook nog de vijf farden (28 000 bladzijden) dat hij aan zijn oude leerling Jean Magloire toe vertrouwde. Dit alles wordt beschouwd als de Graal van de wiskunde. Men weet nog altijd niet wat daar instaat. Er zijn problemen van erfenis tussen o.a. de vijf erfgenamen onderling, de universiteit van Montpellier, de Franse staat en privé kopers. Er wordt gefluisterd dat het IHES tot een akkoord probeert te komen.

Een wiskundig paradijs.

Het studiecentrum (IHES) in Bures-sur-Yvette is het summum voor de beoefenaars van wiskunde. Het is uitgerust met de modernste technologieën en communicatiemiddelen. Van daaruit staat men in contact met wiskundige breinen uit gans de wereld. Nochtans in alle lokalen en bij iedere koffiemachine zijn zwarte schoolborden geplaatst. Volgens een expert: "Bij het schrijven

voegt de weerstand van het krijtstaafje op het bord een uiterst kleine tijdsfractie toe. Met als gevolg een supplementaire denktijd en dus een vermindering van de foutenmarge". Dankzij die schoolborden kunnen discussies en bewijsvoeringen doorgaan op ieder moment en om het even waar in het centrum. Een vaste voltijdse professor van het instituut zou gemakkelijk het dubbele kunnen verdienen bij een Amerikaanse Universiteit. Vanuit zijn bureau, waar volgens een eigen logica allerlei papieren en boeken zich opstappten, beweert Maxim Kontsevitch (Fields medaille 1998) dat hij er niet aan denkt om de Oceaan over te steken. "Van hieruit observeer ik de reebokken en de hinden die door het park lopen, op dezelfde plek waar Grothendieck, wandelend, wiskundige bedenkingen uit wisselde zijn leerlingen... Men kan toch niet beter dromen dan dit?".

I.H. 09/03/2017.

'Récoltes et semailles' autobiografie van Alexandre Grothendieck.

'Alexandre Grothendieck, sur les traces du dernier génie des mathématiques.' Philippe Douroux (Allary Editions, 2016)

Film (docu). Olivier Péyon : 'Comment j'ai détesté les maths' (2013 Zadig films)

www.ihes.fr/

Googelt ook eens Sacha Schapiro. De man staat bijna symbool voor de miljoenen verguisde, verraden en vergeten vrouwen en mannen die, in de vorige eeuw, gestreden hebben tegen elke vorm van totalitarisme.

Zoeklicht sprak met *Rutger Lazou*

“
**Hoeveel katten
kan de Aarde
aan?**
”

Een eindwerk voor filosofie over katten, je ziet het niet elke dag. Rutger Lazou ging de uitdaging aan. Als Waregemnaar had hij het evengoed over paarden kunnen hebben, maar de overpopulatie van de kat bood Rutger een interessante kwestie om over na te denken.
Ik ben benieuwd... en ja, hoeveel?

Zoeklicht: Je bent jong en geboeid door filosofie?

Rutger Lazou: Ik ben 23 jaar, in Waregem geboren maar door mijn studies in Gent blijven plakken, zoals veel West-Vlamingen. Ik woon samen met mijn vriendin, die ook moraalwetenschappen studeerde, op een appartementje. Op het einde van mijn middelbaar ontdekte ik het vak filosofie, maar mijn drang naar wijsheid en kritisch denken was nog niet bevredigd. Vandaar dat ik in Gent moraalwetenschappen ging studeren. De opleiding moraalwetenschappen is ontstaan als een specifiek project van Kruithof en Apostel en lijkt sterk op filosofie, maar spitst zich meer toe op maatschappelijke thema's. Ik schreef mijn eindwerk over dierenethiek, een morele blinde vlek in onze maatschappij. Momenteel volg ik een lerarenopleiding. Ik hoop als leerkracht zedenleer mijn passie voor filosofie door te geven aan jongeren en ze te vormen tot creatieve en kritische burgers.

Zoeklicht: Zijn dierenrechten even belangrijk als mensenrechten ?

Rutger Lazou: Ik schreef mijn thesis over de overpopulatie van de kat, omdat deze problematiek ons veel kan leren over onze omgang met dieren en de natuur in het algemeen. De mens is een zeer bijzonder dier, doordat we kunnen nadenken en over taal beschikken. Om rechten toe te kennen, moeten we ons echter niet baseren op de intelligentie van een wezen, maar wel op de gevoelens die het kan ervaren. En net als mensen hebben ook dieren gevoelens. De maatschappij wordt zich daar ook steeds meer bewust van. Omdat we dankzij de wetenschap steeds meer kennis en controle krijgen over de natuur, is het belangrijk dat we nadenken over hoe we ons in de toekomst zien samenleven met dieren. Vandaar mijn onderzoek naar wat een wenselijk aantal katten is. We moeten streven naar een wereld met zoveel mogelijk geluk, waarin ieders rechten worden gerespecteerd. Voor de kattenkwestie betekent dat dat

we moeten streven naar ongeveer evenveel katten als plaatsen bij mensen en liefst iets minder, zodat er zeker geen katten in het asiel belanden. In asielen kunnen katten immers zeer moeilijk hun basisbehoeftes vervullen, waardoor ze er onmogelijk een gelukkig leven kunnen leiden. Ook moeten we oplossingen vinden voor het jaaggedrag van katten en voor de productie van haar voeding, zodat er geen andere dieren slachtoffer zijn van onze relatie met deze viervoeters.

Zoeklicht: Ben je vrijzinnig ?

Rutger Lazou: Ik ben opgevoed in een katholieke school. Ik heb de verhaaltjes over Jezus echter nooit geloofd en ik ging ook gewoon niet graag naar de kerk. We kunnen wel iets leren uit de levenswijze van bijvoorbeeld het boeddhisme, maar het geloof in goden en dergelijke, daar kan ik niet bij. Ik wil zelf nadenken over mijn waarden en mij niet laten leiden door dogma's. Ik wil zelf mijn leven en mijn toekomst in handen nemen.

HET EINDE VAN DE WERELD (een geschiedenis)

Steven Stroeykens

Het einde van de wereld (een geschiedenis)

STEVEN STROEYKENS

Uitgeverij Polis

ISBN 987-94-6310-085-4

Er bestaat een doemdagklok. Op 23.02.2015 stond die op drie voor twaalf. Het is sedert 1983 geleden dat de klok nog zo ver was doorgeslagen. De samenstellers van het Bulletin of Atomic Scientists, waaronder 7 Nobelprijswinnaars zijn verantwoordelijk voor de publicatie. Van bij de oprichting in 1947 is het er hen om te doen aandacht te schenken aan de apocalyptische gevaren die ons bedreigen. Het boek staat vol van dergelijke “weetjes-wistjes”. In meer dan 30 korte hoofdstukken wordt de geschiedenis van het einde van de wereld beschreven. De traditionele en gekende scenario's. Hoe in het bijbelboek Openbaring een even onmogelijk als fantastisch verhaal wordt verteld over bliksems en donders en draken met zeven koppen die vechten met en tegen en tussen legers van mensen, en hoe dat verhaal toch wel op een zekere vorm van geschiedkundige objectiviteit is gebaseerd. Ook de moderne vormen van het einde van de wereld krijgen een rol in het boek. Zo wordt de singulariteit beschreven die op een bepaald moment zal ontstaan als de modernen spijttechnologie slimmer zal blijken te zijn dan zijn uitvinder de mens, en de regie over het verder evolueren van de wereld zal overnemen ; net als de nano technologie die op een bepaald moment de wereld zal laten verworden tot één smurrie. Moeten gewone stervelingen deze wetenschappelijke fantasieën geloven? Neen ; en er worden argumenten gegeven waarom, maar toch laat de schrijver als rode draad in het boek doorschemeren, dat het toch wel een zou kunnen en dat het op zijn minst boeiend en spannend is om de veronderstelling van een eindewereld-story levendig te houden. De opwarming van de aarde, maar ook de dreiging van het ijs

die de planeet kan bedekken en hoe die twee toch wel met elkaar zouden kunnen te maken hebben, en hoe de noord en zuidpool elkaar aantrekken en theoretisch zelfs van plaats kunnen wisselen. Handige weetjes om genodigden bij een barbecue mee te verrassen bijvoorbeeld. Het kappen van het regenwoud hebben we nog niet gehad als doemscenario. De schrijver heeft er nog menige in petto, zoals de logische voortzetting van de oerknal waarbij over miljoenen jaren het heelal zodanig zal uitzetten tot een nieuwe ontploffing er een einde aan maakt in de allerlaatste milliseconde. Of nog een variant waarbij kosmische explosies en een ontploffende Melkweg onze aarde bestoken. Zelfs het opzetten van een louter statistische redenering kan leiden tot het einde van de wereld.

Net zoals detectives wel eens literaire thrillers worden genoemd zou je dit genre wel eens wetenschapsfantasie kunnen noemen.

Perskop (De Morgen):

“GEEF ONGEDOOPTE LEERKRACHTEN

MEER KANSEN IN HET

KATHOLIEKE BASISONDERWIJS.”

Vier studenten van de Antwerpse Karel de Grote Hogeschool publiceerden een open brief waarin de problematiek van ongedoopte leerkrachten in de katholieke scholen aangekaart werd. In het katholiek onderwijs staat een leerkracht basisonderwijs soms voor het volledig lessenpakket in. Uit economische overwegingen wordt veelal geen beroep op een godsdienstleerkracht gedaan. Een groot aantal directies eist bovendien dat de lessen godsdienst door een gedoopte leerkracht gegeven worden.

Gedoopt of niet gedoopt, that's not the question.

Het is klaar dat men een gedegen kennis van de te onderwijzen materie mag vooropstellen. Er is wel geen oorzakelijk verband te vinden tussen het al dan niet gedoopt zijn van de betrokkene en het beheersen van de kennis van de katholieke godsdienst. Het onbewust ontvangen van een gulp water over het kinderhoofd zal niet tot een beter inzicht in deze materie leiden. Meer zelfs, een buitenstaander kan een ruimere blik op het katholieke geloof hebben dan een katholieke kerkganger. Uiteindelijk is het opleggen van dergelijke voorwaarde (het gedoopt zijn) een discriminatie in de tewerkstelling. Vandaag de dag wordt ernstig werk geleverd om genderneutrale arbeidsvacatures te waarborgen. Het is een anachronisme dat aan de andere kant een, toch niet onbeduidende, werkgever filosofische voorwaarden in zijn vacatures laat inbouwen. Het doopsel is uiteindelijk een overeenkomst tussen de ouders van het kind en een geestelijke en is niet de keuze van de persoon zelf geweest.

De dialoogschool.

We vermelden dat bedoelde studenten een moslim-achtergrond hebben en citeren dan een reactie waarop we vervolgens dieper zullen ingaan: “Lieven Boeve, topman van Katholiek Onderwijs Vlaanderen, gaf eerder al aan dat hij meer moslim-leerkrachten wenst te zien, maar dat schoolbesturen autonoom

beslissen. Hij zegt nu blij te zijn met de oproep van de Antwerpse hogeschool, die volgens hem past binnen de katholieke dialoogschool. Daarin staat de christelijke identiteit centraal, maar komen christenen, moslims, vrijzinnigen en andersgelovigen samen om door gesprek de eigen identiteit vorm te geven.”

De topman wast de handen in onschuld. Zijn het de lokale besturen die op eigen houtje discriminerende voorwaarden opleggen? Dat Lieven Boeve goed op hoogte is van dergelijke praktijken vermeldt hij strategisch niet. Opbiechten doet een katholiek slechts in een biechtstoel. Het tweede deel van zijn reactie is interessanter om te ontleden: “de katholieke dialoogschool”.

Waar komt dat begrip “dialoogschool” vandaan? En hoe zit het met “een dialoog” waarin de christelijke identiteit centraal staat? Is het een christelijke monoloog of is het een dialoog inter pares? En wat stelt die christelijke identiteit dan voor? Hier wringt het schoentje. Het katholiek onderwijs kampt met een groot gewetenprobleem. Om dat beter te kunnen begrijpen, werpen we een korte blik op de vorige eeuw.

De strijd om de schone ziel van het kind.

Eind de negentiende eeuw brandde in België de schoolstrijd los. (Ik raad de lezer de uitgave van het Liberaal Archief ter lezing aan: Om de schone ziel van

‘t kind ... Het onderwijsconflict als een breuklijn in de Belgische politiek van Jeffry Tyssens. Ik kan mij best inbeelden dat devote mensen gevoelig waren voor de boutade, “de schone ziel van ‘t kind”. De schoolstrijd was in de eerste een strijd om macht en invloed in het Belgische staatsbestel. De filosofische overtuiging was eerder een vlag die het gemakkelijk moest maken een bepaalde kant te kiezen. Polariseren heet dat dan. De dienstverlening werd gedomineerd door sterke gepolitiseerde “zuilen”. Het mondiaal kapitalisme en ruime communicatiemogelijkheden kwamen roet in het eten strooien. Het onderwijs en de zorgsector kon zich blijven handhaven onder een filosofische paraplu. De bedrijven en de financiële instellingen werden genoodzaakt zich neutraler te gaan opstellen.

Het verdampen van de christelijke moraal.

Vandaag de dag stelt men in het katholieke onderwijs vast dat het credo van “de schone ziel van ‘t kind” een lege doos geworden is. Eerst en vooral is het overgrote deel van de schoolbevolking er met de jaren agnostisch op geworden en dat is niet vreemd in een vrij seculiere samenleving als de onze.

Ten tweede botsen de christelijke verhaaltjes uit de Bijbel met wetenschappelijk inzicht. Een leerkracht, die komt vertellen dat een god de wereld in zeven dagen op poten gezet heeft, mag hilariteit in het klaslokaal verwachten. In een moderne maatschappij met een goed

uitgebouwd zorgsysteem is er geen nood meer aan een specifieke filosofische invulling van de zorgdiensten. Een christelijke invulling ervan biedt geen meerwaarde. Net zoals de andere Middellandse Zee-godsdiensten kon het christelijk geloof zich niet profileren in recente maatschappelijke vraagstukken, zoals bv. ecologische problemen, de klimaatwijziging, de opkomst van de cybermaatschappij, enz.... Bij gebrek aan aangrijpingspunten verdampt het katholieke geloof in het ijle en dat zien de katholieke bewindslui met lede ogen aan. De godsdienstpreken raken de schone ziel van het kind niet meer. (Reclame en multimedia vormen het des te meer). Men ziet dat de "k" oppoetsen verleden tijd is geworden. Nostalgie is een slechte leermeester en baadt het niet, dan schaadt het niet, wil men geweten hebben en dus zocht men naar partners in crime om op de secularisering van de moraal en de ethiek een antwoord te kunnen bieden.

Op naar de chrislamitsiche school

De bewindslui van het katholieke onderwijs zien heil in een morele coalitie met de mohammedaanse burgers. Men merkt dat de moslimgemeenschap nog traditioneel het geloof blijft uitdragen en belijden. Het katholieke establishment

vindt dat een voorbeeldfunctie en hoopt, door de moslims in te kapselen, dat hun traditionalisme de overige katholieken tot een ethisch reveil zal inspireren. Om dat proces goed te begeleiden werden verleden jaar, op een tweedaags symposium in Blankenberge, zelfs Dyab Abou Jahjah en Ahmed Azzouz (Inspecteur-Adviseur Islam) uitgenodigd. Paul Verhaeghe gaf er een referaat over de manier hoe autoriteit functioneert. Het uitnodigen van een vrijdenker als Paul Verhaeghe illustreert nog beter hoe zwaar die christelijke identiteitscrisis wel weegt. In zijn boek *Identiteit*, stelt Verhaeghe duidelijk dat religie haar moreel gezag aan de wetenschap verloren is geraakt: "... een nieuwe identiteit mogelijk gemaakt heeft, met andere normen en waarden, gebaseerd op de Rede."

In de loop van 2016 haalde het begrip dialoogschool enkele malen de pers en dat vooral door de vele kritische geluiden vanuit het onderwijsveld zelf die vreesden dat de katholieke scholen naar chrislam tische school zouden evolueren. De kritiek was vooral hevig toen Lieven Boeve een ballonnetje los liet met idee dat katholieke scholen voortaan ook voor een moslim-gebedsruimte gingen zorgen.

Dia- of monoloog?

Heet een gestuurde dialoog nog een dialoog? What's in a name? Wat heb je aan een dialoog als er een leerkracht met een voorhamer, waarop de zalvende tekst "het christendom is de referentie" gegraveerd staat, voor de klas staat? Als het katholieke onderwijs de dialoog wil cultiveren, waarom blijft men dan resoluut het idee van een algemeen levensbeschouwelijk vak afwijzen? De maatschappelijke kost van een polariserende opvoeding is groot. Het is algemeen gekend dat éénmaal men een overtuiging heeft opgebouwd, men nog weinig open staat voor confronterende meningen. In een gemeenschap van gelijkgestemden – een schitterend woord overigens, men wordt gestemd – wordt de overtuiging niet meer bevraagd. Ze wortelt dieper en dieper en ziet zichzelf bevestigd worden. Men zich gaat afsluiten voor andere meningen. Deze mentale ingesteldheid is gekend als cognitieve dissonantie, de argumenten van de anderen worden door de hersenen onderdrukt. De cognitieve dissonantie maakt de dialoog onmogelijk. (Etienne Vermeersch wijdt er in zijn laatste boek "Over god" een apart hoofdstuk aan).

Is de toekomst aan een algemeen levensbeschouwelijk vak? Laten we daar een open dialoog van gaan maken.

FEESTEN VRIJZINNIGE JEUGD

WAREGEM CC de Schakel

13 05 15 u
14 05 9.30 u
14 05 11 u

ROESELARE De spil

25 05 vf 9 u

KORTRIJK Schouburg

25 05 10 u

MENEN CC De steiger

03 06 10 u

TIELT JOC Dentergem

14 05 9u

